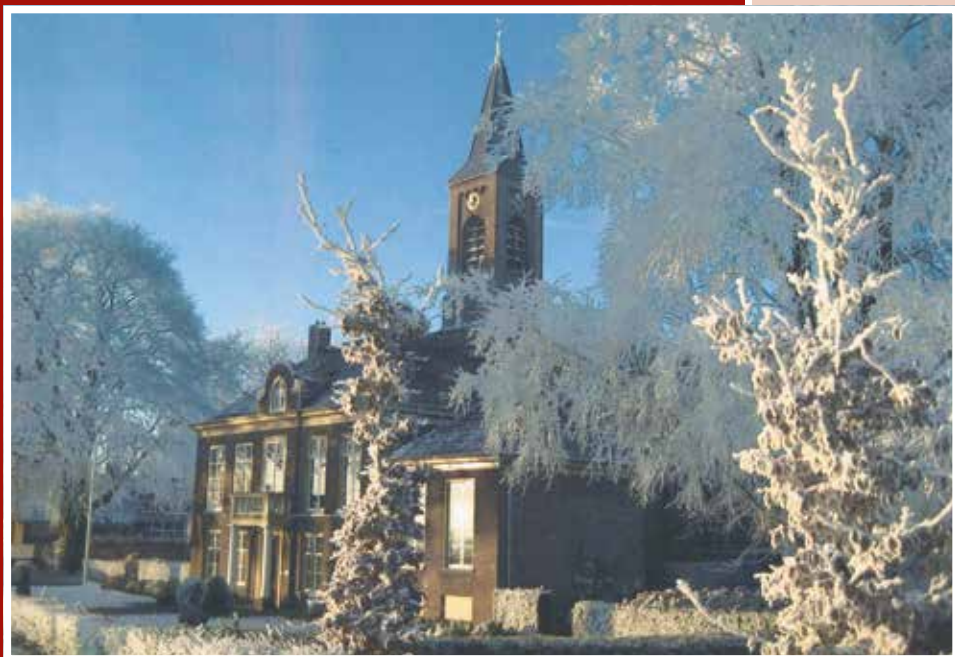

HISTORISCHE KRING EEMNES

Kwartaalblad HKE

Jaargang 44

2022-4

De Groentespecialzaak van
Eemnes en omstreken!

Lekker Gezond, Laarderweg 24B
3755 AN Eemnes, TE: 035 5386257

Topkwaliteit Groente & Fruit
Verse Salades
Verse Maaltijden
Verse Soepen
Vers gesneden Groentemixen
Verse Sappen
Fruit Kisten
Superfood
 Tarwegras-sap

van der Waaij
makelaars & rentmeesters

Wakkerendijk 178A - 3755 DH EEMNES - 035-5394470
info@waaijmakelaars.nl - www.waaijmakelaars.nl

Aanbod

Verkoop

Aankoop

Taxaties

Buitenstate

welkoop
Eemnes www.welkoop.nl

AUTO CENTRUM EEMNES

Goed is niet Goed genoeg....

info@autocentrumeemnes.nl

www.autocentrumeemnes.nl

BOSCH

Technologie voor het leven

Bramenberg 6
3755 BX Eemnes

(035) 539 5174 | 06 559 737 39

(035) 539 5169

HISTORISCHE KRING EEMNES

DOEL VAN DE VERENIGING IS:

Bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

jaargang 44, nr. 4

December 2022

verschijnt viermaal per jaar

Druk: ISSN 1384-0657

Digitaal: ISSN 2666-6200

BESTUUR

Voorzitter:

Mw. M. Hilhorst-Loerakker, Braadkamp 2
3755 CJ Eemnes, 06 49 8120 93

Secretaris:

J.A. de Bruijn, Wakkerendijk 1,
3755 DA Eemnes, 035-531 00 38

Penningmeester:

Mw. E.C.M. Seure-van 't Klooster,
Raadhuislaan 49, 3755 HB Eemnes,
035-531 01 29
HKE-ING Bank NL71INGB0002080362
HKE-Rabobank NL31RABO0315911425

Leden:

H.A. van Hees, 035-538 98 49
D.E.C. Scherpenzeel, 06 11 52 27 50
W. van IJken, 035-538 93 67
B. Roodhart, 06 49 09 40 69

LEDENADMINISTRATIE

M.J.H. Springer-de Koning, Ploeglaan 56
3755 HV Eemnes,
ledenadministratie@historischekringeemnes.nl

INTERNET HKE-ACTUEEL

www.historischekringeemnes.nl
info@historischekringeemnes.nl

KWARTAALBLAD

Redactieadres:

Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035-538 98 49, info@kleinwee.demon.nl

Redactie: Henk van Hees

Opmaak: ctmedia, Eemnes

Druk: Ditisdrukwerk, Eemnes

LIDMAATSCHAP

€ 14,- p.j., incl. kwartaalblad, voor leden in Eemnes, Baarn, Laren NH, Blaricum en Huizen NH. Leden buiten dit gebied betalen € 30,- p.j. i.v.m. verzendkosten. Opzegging schriftelijk voor 1 december. Losse nummers: € 4,- (porto € 4,- bij 1 exemplaar)
Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.

WERKGROEPEN

Bouwingsgeschiedenis:

J. Bakker, 035-531 22 83

Beeld en Geluid:

D.E.C. Scherpenzeel, 06 11 52 27 50

Documentatie:

J. Groeneveld, 035-538 16 09

Voorwerpen:

J. Groeneveld, 035-538 16 09

Bibliografie:

H. van der Voort, 06 47 45 20 24 na 19.00 uur

Foto's:

R.J. Ham, 035-531 14 24

Genealogie:

H.A. van Hees, 035-538 98 49

Interviews:

H.A. van Hees, 035-538 98 49

Streekdrachten:

Mw. J.M.C. Eggenkamp, 035-538 72 65

Tentoonstellingen:

D.E.C. Scherpenzeel, 06 11 52 27 50

Website:

R.J. Ham, 035-531 14 24

©2022 Historische Kring Eemnes. Alle rechten voorbehouden. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. De uitgever heeft er naar gestreefd de rechten van illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen nog bepaalde rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich te wenden tot de uitgever: info@historischekringeemnes.nl. Logo van HKE: ©2009 Joop Smids, Eemnes, met alleenrecht van gebruik voor HKE.

De Historische Kring Eemnes is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), waardoor belastingvrije schenkingen aan de vereniging kunnen worden gedaan.

FOTO OMSLAG:

RK kerk en pastorie van Eemnes. Gefotografeerd door Arnold Raven.

Inhoud

De Oudheidkamer	189
Van de voorzitter	189
In memoriam Loek Overeem (<i>Henk van Hees</i>)	191
Boekje "Twee neven in oorlogstijd" (<i>Henk van Hees</i>)	192
Vrijwilliger in beeld, Ria Stoutenberg-Vos (<i>Bert Snel</i>)	195
101-jarige Stijntje Blok overleden	196
Interview met Tjebbe van Hees (81) (<i>Gerard Beentjes</i>)	197
Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie Kerst- en nieuwjaarswens	206
Hoe gaf dokter Smit de pokkenprik bij meisjes?	207
Boek "Bewaar de herinnering" nu te koop in de Oudheidkamer	208
Bestuurders van Eemnes, deel 9 (<i>Harry van der Voort</i>)	209
RABO ClubSupport 2022	217
Grote gezinnen in Eemnes - Gezin Snel (<i>Marga Hilhorst-Loerakker</i>)	218
Eemnesser vlag mee op reis! (<i>Familie Bitter</i>)	232
De vlucht van Eemnessers naar Edam in 1672 (<i>Wiebe van Ijken</i>)	234
Fotowedstrijd HKE – 2019 deel 5	245
Inleveren kopij	246

De Oudheidkamer

Raadhuislaan 2a

Telefoon 035-5382375

Geopend: zaterdags van 14-16 uur

Toegang gratis

Er is op dit moment in onze Oudheidkamer nog een tentoonstelling te bezichtigen, die als titel heeft: “De mooiste foto’s en meer van het Eemnesser Namenboek”. Er zijn mooie foto’s te zien uit het boek maar ook foto’s en materialen, die uiteindelijk niet in het boek terecht zijn gekomen. Begin 2023 komt er in de Oudheidkamer een nieuwe tentoonstelling, die zal gaan over grote gezinnen in Eemnes.

Kijk voor actuele informatie op: www.historischekringemnes.nl.

Van de voorzitter

Beste lezer,

Het eind van het jaar nadert met rasse schreden. De pepernoten zijn op en Sinterklaas zit alweer op het Spaanse strand. De recepten voor de kerst staan in elk zich respecterend weekblad, maar niets van dat al in ons kwartaalblad.

Er wordt teruggeblikt op memorabele gebeurtenissen uit het verre en ook recentere verleden.

- Zo was daar de presentatie van het boekje met het verhaal van de twee neven

op zaterdag 8 oktober. Een ontroerende bijeenkomst.

- De avond van 11 oktober, georganiseerd door de Rabobank, waarop onze HKE het mooie bedrag van 1499,83 euro overhandigd kreeg
- Onze herfstavond van maandag 7 november met een lezing door Dolf Ruesink n.a.v. zijn boek "Bewaar de herinnering".

Het staat allemaal in dit blad. Maar wist u dat we ook een website hebben, waardoor u sneller geïnformeerd wordt: www.historischekringeamnes.nl Zo blijft u goed op de hoogte van het wel en wee van onze kring.

Voor nu wil ik u veel leesplezier wensen en voor straks, namens het hele bestuur, heel fijne kerstdagen en een gelukkig en gezond 2023.

Marga Hilhorst-Loerakker
Voorzitter Historische Kring Eemnes

Waar blijven jullie?

Nog geen 20 % van onze leden heeft het e-mailadres doorgegeven!

OPROEP

**Aan iedereen, die nog niet het e-mailadres heeft doorgegeven aan de HKE!
Voor een goede communicatie vragen we al onze leden om hun e-mailadres door te geven! Dit kan naar het volgende e-mailadres gestuurd worden:**

ledenadministratie@historischekringeamnes.nl

Het kan natuurlijk ook afgegeven worden in de Oudheidkamer.

IN MEMORIAM

Loek Overeem

(1921-2022)

HENK VAN HEES

Vorig jaar op 18 december werd Loek Overeem 100 jaar en dat betekende dat hij werd opgenomen in de eregalerij van 100-jarigen, die in Eemnes geboren zijn of er gewoond hebben. Op 15 augustus jl. is Loek overleden.

Hij werd geboren in Eemnes op 18 december 1921 als zoon van Willem Overeem en Evertje Blom. Hij kreeg de naam Louis, vernoemd naar zijn grootvader Overeem; zijn roepnaam werd Loek. Hij

groeide op in een gezin met twaalf kinderen en moest al jong helpen op het boerenbedrijf van zijn ouders op Wakkerendijk 246. Na zijn schooltijd werd hij knecht bij andere boeren.

Hij trouwde in 1954 met Cornelia van Garderen, die acht jaar jonger was. Ze gingen in Baarn wonen. Loek kreeg werk bij de posterijen en dat deed hij tot zijn pensioen. Rond 1995 was hun huis aan groot onderhoud toe. Ze besloten het te verkopen en ze kochten zelf een huis met wat grond in het Friese Hoornsterzwaag. Daar heeft Loek nog 27 jaar kunnen genieten als hobbyboer. Nadat zijn gezondheid minder werd, is hij daar overleden op 15 augustus jl. Het was zijn wens om in zijn geboorteplaats Eemnes begraven te worden. Die wens is vervuld en hij vond op 23 augustus jl. zijn laatste rustplaats op de Algemene Begraafplaats in Eemnes. Op 3 november jl. is ook zijn vrouw Cor overleden.

Peter Bruin, auteur van het boekje “Twee neven in oorlogstijd” zit vanwege corona buiten tussen de openslaande deuren.

Boekje “Twee neven in oorlogstijd”

Henk van Hees

Op zaterdag 8 oktober jl. vond een bijzondere bijeenkomst plaats in onze Oudheidkamer. Circa 60 personen waren bijeengekomen voor de presentatie van het boekje “Twee neven in oorlogstijd”, geschreven door Peter Bruin.

Die twee neven waren Evert Wouters en Henk Hilhorst. Ze hebben in 1944 als jongemannen meegeholpen bij het afpersen van Eemnesser boeren. Ze deden dit samen met twee Duitse militairen en Cees Daemen, een derde Nederlander. Na een overval op 23 mei 1944 zijn ze opgepakt en vastgezet. Op 11 oktober 1944 werden ze van Kamp Amersfoort overgebracht naar het concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg. Henk Hilhorst is daar overleden op 20 december 1944. Van Evert Wouters is nooit meer iets vernomen. Mogelijk is hij in de eerste dagen van mei 1945 omgekomen. Peter Bruin heeft jarenlang uitgebreid onderzoek gedaan naar deze zaak. Daarvan heeft hij verslag gedaan in “Twee neven in oorlogstijd”.

Inkijk in de Oudheidkamer tijdens de presentatie met op het tafeltje de foto's van Evert Wouters en Henk Hilhorst.

Voor de presentatie van het boekje waren van Evert Wouters en Henk Hilhorst elk ruim 20 familieleden naar de Oudheidkamer gekomen. Omdat hij corona had, volgde auteur Peter Bruin de presentatie buiten tussen de openslaande deuren.

Waarnemend voorzitter Henk van Hees vertelde kort over het leven van Evert Wouters en Henk Hilhorst. Omdat er na de Tweede Wereldoorlog een grote stilte hing rondom deze zaak, werd dit wel "Het geheim van Eemnes" genoemd. Van Hees constateerde dat dit geheim met het verschijnen van het boekje niet langer bestaat. Daarnaast gaf hij aan dat Wouters en Hilhorst nu hun plek in de Eemnesser geschiedenis hebben gekregen. Dat hun aandeel in de overvallen is vastgelegd, waarbij duidelijk is dat ze verkeerd gehandeld hebben. Maar met het verschijnen van dit boekje kan er weer over deze mannen gepraat worden en mag er oog zijn voor het grote verdriet rond deze zaak. Daarom ook vroeg Henk van Hees om één minuut stilte in acht te nemen voor Wouters en Hilhorst.

Waarnemend voorzitter Henk van Hees overhandigt het eerste officiële exemplaar van het boekje aan de schrijver Peter Bruin.

Vervolgens ontving auteur Peter Bruin uit handen van Van Hees het eerste officiële exemplaar van het boekje. Peter Bruin kreeg waardering voor zijn doorzettingsvermogen en voor zijn intensieve speurwerk in vele archieven.

Daarna sprak Marijke Hilhorst, een dochter van Piet Hilhorst, broer van Henk. Zij is een bekend columniste. Ze las ook een stuk voor uit één van haar columns. Daarin beschrijft ze hoe ze op 21 september 2013, samen met Cor Hilhorst, de jongste broer van Henk, enkele bezittingen van Henk in ontvangst

mocht nemen, die waren achtergebleven in het Kamp Neuengamme. Daar was ook zijn portemonnee bij. Ze liet de portemonnee zien en kreeg opnieuw de tranen in haar ogen omdat ze hiermee zo tastbaar dicht bij haar oom Henk was.

Zo werd deze ontroerende bijeenkomst afgesloten. Bijzonder was dat Tiny en Piet Wouters, de nog levende zus en broer van Evert, hierbij aanwezig waren. Peter Heerschop, de zoon van Tiny, is initiatiefnemer geweest voor het onderzoek, dat geleid heeft tot deze publicatie. Hij kon niet bij deze presentatie aanwezig zijn i.v.m. verblijf in Australië. Wel werd hij tot slot bedankt voor zijn niet aflatende inzet.

Marijke Hilhorst laat enkele bezittingen van haar oom Henk Hilhorst zien, die zijn teruggekomen uit het Kamp Neuengamme.

Voor belangstellenden is het boekje "Twee neven in oorlogstijd" nog te koop in de Oudheidkamer voor de prijs van € 4,-.

Vrijwilliger in beeld

Bert Snel

Interview met Ria Stoutenburg – Vos

Ria is geboren in Blaricum als dochter van Jacob (van Marie van Pee) Vos en Emmie Post. Haar vader was postbode in Blaricum. Ria ging naar de lagere Bernardusschool in Blaricum en aansluitend naar de ULO in Laren. Omdat het onderwijs haar wel trok, ging ze naar de Kweekschool in Nijmegen. Daarna ging zij als onderwijzeres werken op de Mariaschool in Eemnes. Ze heeft in alle klassen gewerkt maar de kinderen van klas 3 en 4 vond zij het leukste om mee te werken. Zij trouwde in 1971 met Kees Stoutenburg en zij gingen wonen op Eemlust, Waakerendijk 132. Na het overlijden van de vader van Kees in 1977, namen ze de boerderij op Wakkerendijk 118 over. Ria is toen gestopt met werken in het onderwijs omdat het werk in het gezin en op de boerderij niet te combineren was met de full time baan op de Mariaschool. Parttime werken was in die jaren nog niet mogelijk. Tijdens de ruilverkaveling van de polder kregen ze de kans om in 1990 een nieuwe moderne boerderij aan de Geerenweg te bouwen. Later is Ria toch weer begonnen als invalkracht op de Mariaschool. In 2007 werd de boerderij verkocht en gingen ze eerst op de Gooiergracht wonen. Later konden ze hun huidige woning op Laarderweg 29 kopen, waar ze nog steeds met veel plezier wonen.

Sinds wanneer ben je betrokken bij de Historische Kring Eemnes en wat doe je daar?

Al in de beginperiode werden Kees en Ria lid van de Historische Kring. Ze bezochten vaak de bijeenkomsten van de Historische Kring. Ook heeft Ria zich bezig gehouden met de stamboom van de familie. Toen ze aan de Laarderweg gingen wonen, hadden ze wat meer vrije tijd. Jan van Wijk vroeg Ria of ze gastvrouw wilde worden. Ze heeft

dat toen gedaan maar vond dat ze dan vaak weinig te doen had. Vaak kwam er maar af en toe iemand en stilzitten is niet echt haar ding; ze heeft liever wat om handen. Na overleg met Henk van Hees houdt ze zich nu bezig met het invoeren en opslaan van persoonsgegevens in het archief. Het gaat dan om geboortekaartjes, trouwkaarten, bidprentjes en andere personalia.

Heb je nog meer hobby's?

Sinds ze met het boerenbedrijf gestopt zijn, hebben ze meer tijd om samen te gaan fietsen en er op uit te gaan. Ria vindt het ook leuk om met vrienden een avondje te kaarten. Een spelletje doen en lezen horen daar ook bij.

Waarom raad je iemand aan om zich ook voor de Historische Kring Eemnes in te zetten ?

Als je daar wat doet, kom je ook wat meer te weten over de mensen en het leven van vroeger in Eemnes

IN MEMORIAM

101-jarige Stijntje Blok overleden

Henk van Hees

Stijntje Blok-Bogaard: ze was een graag geziene vrouw met haar humor en doorzettingsvermogen. Maar nu is er toch een einde gekomen aan haar lange leven. Ze werd geboren te Woerden op 10 december 1920. Vele jaren woonde ze in Eemnes. Haar laatste levensjaar was niet makkelijk. Omdat haar gezondheid minder werd moest ze haar woning in Eemnes verruilen voor een tehuis in Laren. Daar is ze op 1 november jl. overleden; bijna 102 jaar oud. Ze had haar 102e verjaardag al in oktober gevierd! Stijntje krijgt een speciale plek in de galerij van Eemnesser honderdjarigen!

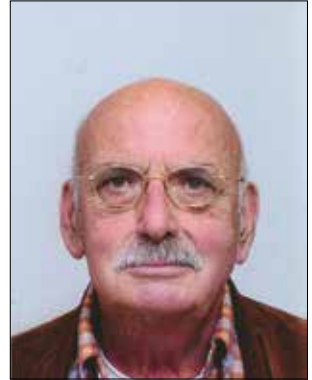

Interview met Tjebbe van Hees (81)

“Je bent Eemnesser, als je je Eemnesser voelt”

Gerard Beentjes

Wie is Tjebbe Hendricus van Hees, deze Eemnesser, geboren 19 december 1941? Met die vraag in mijn achterhoofd ben ik op de koffie gegaan bij Tjebbe van Hees en zijn vrouw Anneke Ruijter, op de Streefoordlaan. Voor Eemnessers heeft Tjebbe een bijzondere voornaam, het is een naam die oorspronkelijk alleen in Friesland voorkwam. Deze naam heeft een zeer bijzondere betekenis: “de stralende onder het volk”.

Tjebbe van Hees.

Het is dan ook niet verbazingwekkend dat Tjebbe een Friese grootvader heeft: Opa Bekema uit Workum, een lokale onderaannemer die verhuisde naar Amsterdam en later als rentenier in Hilversum ging wonen. Zijn andere grootvader Hendrik van Hees was wel een echte Eemnesser, die de beroepen kapper, kleermaker en barbier combineerde op het adres Wakkerendijk 114. Een barbier hield zich bezig met het knippen, scheren en verzorgen van baarden en snorren.

De moeder van Tjebbe was Cornelia Bekema, geboren 8 april 1914 en op 9 februari 2002 overleden. Zij was huisvrouw en moeder, maar ook een creatieve vrouw, die erg vaardig was met naald en draad. Zij kon toveren met restjes wol, een vaardigheid die vooral in de Tweede Wereldoorlog goed van pas kwam, vertelt Tjebbe. Zijn moeder gaf mevrouw Van Ogtrop – van Voorst tot Voorst, de vrouw van burgemeester Van Ogtrop en

V.l.n.r. Tjebbe van Hees, zus Ida van Hees en zus Joke van Hees. Foto 1945.

buurvrouw van de familie Van Hees, nog advies voor het breien van de bekende trui, gemaakt van hondenhaar.

De vader van Tjebbe was Johannes Wilhelmus van Hees. Hij was kapper en dreef tegelijkertijd een sigarenwinkel. Vader Jan was geboren op 22 september 1910 en overleed 30 maart 1966. Het gezin woonde op de Wakkerendijk 11, het huis waar Tjebbe geboren is.

Tjebbe van Hees met zijn zussen en broer. V.l.n.r. Tjebbe (geb. 1941), Joke (geb. 1940), Henk (1945-1959) en Ida (geb. 1943). Foto uit 1947.

De jonge jaren van Tjebbe

Over zijn jeugd aan de Wakkerendijk vertelt Tjebbe dat hij een heerlijke tijd had. 'Ik speelde veel met Hein Jan en Liesbeth van Ogtrop, de kinderen van de burgemeester naast ons. Zij zijn van mijn leeftijd. We speelden de fantasiespelle-tjes die kinderen met elkaar spelen. Eemnes was toen een erg beschermd dorp. Iedereen kende elkaar. Het leuke van die tijd was ook dat mijn vader altijd thuis was, omdat hij een winkel had aan huis. Mensen kwamen ook gewoon achterom als ze iets uit de winkel wilden hebben. De katholieken kwamen ook op zondag na de hoogmis. En dan had je erbij die ook nog op de koffie gingen zitten wachten. De Gereformeerde Bonders zag je nooit op zondag.

Ik ging natuurlijk naar de Mariaschool, waar ik vaak met Bart en Jan Hilhorst aan

het spelen was. De Mariaschool had toen maar drie groepen. Ik herinner me nog goed juffrouw Reinders van de eerste en de tweede klas, daar was ik een beetje verliefd op, al wist ik toen nog niet wat dat was. Meester Alfrink van de derde en de vierde klas was een bijzondere, warme man die fantastisch kon vertellen. Hij trok uit een kaartenbak bijvoorbeeld een voorstelling van de haven van Batavia en dan begon hij over de houten schepen en de ijzeren mannen uit die tijd. Meester Bisschop van de vijfde en de zesde klas was ook hoofd van de school, een keurige, echte onderwijzer.'

Terugkijkend op zijn jeugd vertelt Tjebbe: 'Als kind wist je dat je erbij hoorde. Dat kwam ook door de winkel. De mensen wisten wie je was. Vader zei altijd: "Je moet in het midden van het paadje lopen, je moet je gedragen, want we hebben een winkel thuis. Mijn vader was vaak ziek. Het geld klotste thuis niet tegen de plinten op, want in de magere jaren vijftig waren de sociale verzekeringen nog niet wat ze later werden.'.

Tjebbe van Hees. Foto 1955.

Tjebbe ging naar de Sint-Jans Ulo in Laren op de Kerklaan bij de Broeders van Sint- Louis uit Oudenbosch. 'Ik was niet echt technisch. Anderen wisten precies wat ze wilden worden: tuinman, timmerman. Ik wist het niet echt. Met ULO kon je altijd wel naar kantoor. Geschiedenis was mijn lievelingsvak, een wiskundeknobbel had ik niet, dus heb ik MULO-A gedaan.'

Tjebbe knipt zijn vader Jan van Hees in de kapsalon op Wakkerendijk 11. Foto uit 1958.

Tjebbe wordt kapper (1957 – 1966)

Al op zestienjarige leeftijd ging Tjebbe werken. Hij werd kapper, net als zijn vader en zijn grootvader, maar begon niet bij zijn vader, maar bij kappers in Hilversum, zoals Ben Vos, ooit Europees kampioen kapper. Dat betekende ook BN'ers knippen, zoals Willem Duys en Rob de Nijs. Zijn vader vond dat Tjebbe het vak moest leren bij een ander. Opleiden moet een ander doen en niet iemand uit de familie. Ik heb alle vakdiploma's gehaald in die tijd. Ik was goed als herenkapper en heb het ook altijd graag gedaan.'

Tjebbe van Hees brengt zijn vriendin Anneke Ruijter naar huis. Foto ca. 1962.

Het werken als kapper werd onderbroken door militaire dienst. 'Voor mijn dienstitijd vond ik mezelf maar een beetje een lange slungel. In dienst merkte ik dat er rekening met mij werd gehouden, omdat ik niet alleen lang, maar ook breed was en een grote bek had.' Hij herinnert zich nog de hele dunne shagjes draaien. 'Je kreeg maar één gulden vijftientig per dag en één keer in de veertien dagen gratis openbaar vervoer naar huis. Je probeerde te liften, ook al mocht dat niet in uniform.'

Op Koninginnedag 1961 heeft Tjebbe zijn latere vrouw Anneke Ruijter leren kennen op de dansvloer van het Vitus in Blaricum, waar Anneke vandaan komt. 'Het was gelijk raak', zegt Tjebbe, ik heb haar die avond gelijk naar huis gebracht.' Op de achtergrond vult Anneke hem aan: 'Als hij naar huis ging, heb ik vaak

een weesgegroetje extra gebeden, want hij reed zonder rijbewijs op een geleende motor.'

Op zijn facebookpagina noemt Tjebbe zijn echtgenoot nog steeds 'De Liefde', als hij verhaalt over zijn dagelijkse nieuwtjes.

Na de militaire dienst ging hij werken in de zaak van zijn vader, maar ...

Tjebbe wilde iets anders

In zijn laatste jaar als kapper groeide de onrust, de onvrede met het werken in de zaak van zijn vader. 'Dat had twee redenen. Ik vond dat een klant 100% aandacht van je verdiende. Ik ging in gesprek met de klant; sommigen hadden geen idee hoe

De kapperszaak van Jan van Hees op Wakkerendijk 11. Foto ca. 1966.

ze het wilden hebben. Dan vroeg ik door, bijvoorbeeld wat zou je vriendin willen. Ik keek wat bij het gezicht van de klant paste. Voor mij kon het niet dat je zomaar wegliep om voor een andere klant in de winkel een pakje sigaretten af te rekenen. Daarbij werd de spoeling dun, omdat in het nieuwe winkelcentrum aan de Torenzicht een extra concurrent erbij kwam.'

Hij ging weg uit de zaak van zijn vader en op zoek naar ander werk, totdat hij een advertentie zag voor een baan bij een bedrijfsvereniging, waarop hij solliciteerde. De eerste februari 1968 werd de eerste werkdag van Tjebbe van Hees als medewerker buitendienst van de Bedrijfsvereniging Slagers en Bakkers, een voorloper van het latere UWV. 'Medewerker buitendienst betekende controle ziekwet', vertelt Tjeb-

be, 'dus onverwachts mensen thuis bezoeken, kijken of mensen aanwezig waren, prognose maken hoe lang mensen ziek thuisblijven, moet de controlearts worden ingeschakeld. Ik heb altijd gewerkt naar de geest van de wet en niet naar de letter van de wet. Sommige collega's waren meer politieagent in burger. Zo zwart-wit is de wereld vaak niet. Ik hou van mensen, ik probeerde rekening te houden met de omstandigheden waarin mensen verkeren.

Je kon ook iets betekenen voor de mensen. Als het nodig was, kon ik ook optreden, soms ook in het belang van de mensen zelf.' Zijn motto bij zijn werk als controleur was: 'Ik ben niet bang, maar wel voorzichtig'. Zo stapte hij eens een beruchte kroeg binnen om iemand te waarschuwen dat hij beter kon afrekenen en naar huis kon gaan. 'Dan bleef het bij een waarschuwing en hoefde ik iemand niet te melden voor een overtreding.

Tjebbe volgde naast zijn werk de bedrijfsopleiding sociale verzekeringen en sociaal recht. Hij werd groepsleider eerst in Amersfoort, daarna voor de regio Utrecht, bij het kantoor op de Maliebaan in Utrecht. 'Na de periode Utrecht werkte ik voor het kantoor Leeuwarden in de regio Noordoostpolder/Stellingwerven. Daar had ik de functie voor de uitvoering WW en WAO. Je wist van tevoren als de aardappels van het land waren, dat er honderd seizoenarbeiders in de WW kwamen. In die tijd reed ik 60.000 kilometer per jaar.

Achteraf denk ik, het is maar een klein percentage dat oneigenlijk gebruik van de sociale wetgeving maakt. Achteraf kan ik zeggen: ik heb meer koffie gekregen dan problemen. Ik geloof nog steeds dat mensen van goede wil zijn, ondanks dat ik een paar keer mijn neus gestoten heb. Na mijn opleiding wilde mijn directeur mij nog overplaatsen naar het kantoor in Groningen, maar wij wilden niet weg uit Eemnes. Uiteindelijk ben ik als vijfenvijftigjarige in 1999 opgestapt, omdat ik gebruik kon maken van een speciale regeling voor vervroegd pensioen.'

De brandweerman

Naast zijn werk was Tjebbe lid van de Vrijwillige Brandweer Eemnes, van 1 september 1976 tot 1 januari 1984.'Dat was een soort padvinderij voor grote jongens, maar wel met honderd procent inzet. Ik zag het vooral als een hobby. Maar als de pieper ging, dan was het mee uitrukken. In een vloeiende beweging stapte ik in de laarzen en trok het brandweerpak aan. De keuring voor brandweer was streng. Dus moest ik er jammer genoeg in 1984 mee stoppen na drie operaties vanwege een hernia.'

Tjebbe van Hees (nr. 2) in actie als brandweerman. Foto Wim Smeets 29-9-1979.

Lokale politiek

Na zijn loopbaan als medewerker buitendienst voor de bedrijfsverenigingen begint Tjebbe van Hees aan zijn tweede carrière. Hij gaat zich intensief bemoeien met de lokale politiek. In 1999 komt hij als secretaris in het bestuur van DorpsBelang.

Tjebbe is een warm voorstander van de partijfilosofie: 'Wij zijn voor het behoud van het dorpse karakter en van de polder, maar Eemnes moet geen Anton Pieckdorp worden, dus bouwen naar behoefte en geen Vinex-wijken, maar groei als beheersbaar proces.'

Hij wordt in 2004 gesignaleerd met Henk van der Horst als één van de bezetters van de raadszaal en wordt door de politie buitengezet. Dat was in het kader van een actie, om meer openheid te krijgen over de plannen voor een nieuw winkelcentrum in Eemnes.

In 2006 wordt hij in diezelfde raadszaal geïnstalleerd als lid van de gemeenteraad voor DorpsBelang. Aan het einde van zijn eerste periode in 2010 spreekt de burge-

meester met respect over hem: 'Tjebbe van Hees ontwikkelde zich bij DorpsBelang als een 'bijtertje'. Van Hees stond als oud-brandweerman pal voor deze hulpverleners.' De burgemeester sprak met respect over Tjebbe van Hees als de man, die altijd zichtbaar aanwezig was op vrijwel elke bijeenkomst en bij elke activiteit. Hij komt na de verkiezingen terug in de raad, maar moet in 2011 stoppen vanwege medische problemen. Hij vertelde over zijn tijd als raadslid in een interview in De

Een politieman maant de bezetters van het gemeentehuis om een einde aan hun actie te maken. Foto: Ton Kastermans

Krantenfoto van een bezetting van het Eemnesser gemeentehuis op 13 december 2004. Tjebbe van Hees zit in het midden. Dit was een actie om meer openheid over de plannen voor een nieuw winkelcentrum in Eemnes.

Gooi en Eemlander: 'In de euforie van toen (na de verkiezingen) heb ik ja gezegd, 68 jaar voelde niet oud en ik vind het een eer. Ik ben Eemnesser; op de Wakkerendijk geboren. Voor mij is het eervol om als eenvoudige Eemnesser plaats te nemen in de gemeenteraad, voor de grootste fractie. In die vijf jaar heb ik ook nog dingen geleerd; plezierig op mijn leeftijd. Genoten van de gezelligheid onder elkaar, ledenvergaderingen bij café Staal.'

In datzelfde interview van vrijdag 1 april 2011 schrijft Edward de Vries Lentsch hoe Tjebbe van Hees, terugkijkt op zijn vijf jaar in de raad:

‘Een prettige periode was het, een verrijking voor mij. Iedereen zou zich een beetje meer bij de lokale politiek betrokken moeten voelen. Daar worden toch de beslissingen genomen. Een petje af voor de raadsleden die naast hun baan dit politieke werk doen’

Hij bleef de lokale politiek volgen, vanaf de publieke tribune; gaf kritiek op de manier waarop de discussie gevoerd werd over de toekomst van Eemnes, in het licht van de dreigende fusie van de BEL-gemeenten en Huizen.

Vier generaties, uitgaande van Tjebbe van Hees. V.r.n.l. overgrootvader Tjebbe; dochter Karin van Hees; kleinzoon Erik Putman met achterkleindochter Allison.

Eemnes toen en nu

Aan het einde van het gesprek vertelt Tjebbe: ‘Eemnes is veranderd; wat betreft voorzieningen is het vele malen beter dan vroeger. Aan de andere kant: je kent niet meer iedereen. Maar als je bijvoorbeeld op Koningsdag door het dorp loopt, dan is het toch de sfeer van Eemnes. Ik voel me hier thuis; ik hoor erbij.

Als geboren Eemnesser zeg ik wel: Je bent Eemnesser, als je je Eemnesser voelt.’

Hij vindt het heerlijk dat zijn kinderen Karin en René met hun partners en de meeste kleinkinderen ook in Eemnes wonen. Met trots laat hij weten dat hij gewoon smelt, als zijn achterkleindochter Allison op bezoek komt: ‘Ze noemt mij Opa Hatsjie, omdat ik een keer keihard nieste toen ze hier was.’

Weet ik nu wie Tjebbe van Hees is? Ik ben blij hem iets beter te hebben leren kennen, beter dan voorheen in onze korte gesprekjes op straat en een vriendelijke groet met opgestoken hand. Hij is een charmante gastheer, een prettig causeur met twinkelende oogjes, die dan ook met recht ‘de stralende onder het volk’ genoemd kan worden.

September 2022

Uitnodiging

Nieuwjaarsreceptie Kerst- en nieuwjaarswens

Wij van de HKE wensen u heel prettige feestdagen en een gezond en gelukkig 2023. Er is gelegenheid om elkaar te ontmoeten op onze nieuwjaarsreceptie zaterdag 7 januari a.s. vanaf 16.00 u in de Oudheidkamer. Om 18.00 u is de receptie afgelopen. U bent van harte welkom!

Hoe gaf dokter Smit de pokkenprik bij meisjes?

Onlangs ontvingen we bij de Historische Kring Eemnes een vraag over de manier waarop de Eemnesser dokter Smit indertijd de pokkenprik toediende. De desbetreffende dame (geboren in 1964) schreef ons dat dokter Smit het geniale idee had om meisjes onder de borst te prikken zodat het lelijke litteken in de puberteit zou “weggroeien”. Zo zou het bij haar gegaan zijn met het gevolg dat ze nu geen zichtbaar bewijs meer heeft dat ze tegen de pokken gevaccineerd is; bovendien is ze haar oranje inentingsboekje kwijtgeraakt.

Ze wil nu graag weten of er in die tijd meer meisjes geweest zijn, die op deze wijze door dokter Smit zijn gevaccineerd. Dames, die ook op deze wijze geprikt zijn door dokter Smit of die er meer over kunnen vertellen, vragen wij contact op te nemen met de redactie:

Henk van Hees, tel. 035 – 5389849; e-mail: info@kleinwee.demon.nl

OPROEP

Wie weet meer over het vliegtuig, dat in 1943 neerstortte bij de Algemene Begraafplaats?

Op 13 mei 1943, om 2.20 uur in de nacht stortte een Engelse bommenwerper, een Lancaster W4955, neer, net ten zuiden van de Algemene Begraafplaats Eemnes. Het brandende toestel vloog die nacht laag over Eemnes en op allerlei plekken vielen brokstukken van het vliegtuig. Zes van de zeven bemanningsleden verloren hierbij het leven.

Everard Bakker uit Eemnes houdt zich al vele jaren bezig met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Hij wil heel graag een herinnering realiseren aan dit rampzalige ongeluk. Hij denkt aan een plaquette. Daarnaast verzamelt hij informatie over dit ongeluk. Er is al veel over bekend maar Everard zoekt nog verhalen van mensen, die weten waar de brokstukken vielen en hoe groot de schade was. Ook andere verhalen hebben zijn interesse.

Wie Everard kan helpen aan informatie kan contact met hem opnemen:
e-mail: everardbakker@gmail.com

Boek “Bewaar de herinnering” nu te koop in de Oudheidkamer

Op maandag 7 november jl. hield Dolf Ruesink voor 115 aanwezigen in Het Huis van Eemnes een presentatie op uitnodiging van de Historische Kring Eemnes. Op speelse wijze bracht hij het publiek terug naar de periode van 1945 tot 1970. Ook vertelde hij over zijn familiecontacten met Eemnes. Zijn vader kwam uit de Achterhoek en was in 1945 met het Dutch National Bataljon tijdens de bevrijding in deze regio. Zo leerde hij Martje Roodhart kennen, met wie hij in 1951 trouwde.

Er waren 115 mensen aanwezig bij het “Feest der herkenning” van Dolf Ruesink.

Dolf Ruesink heeft over de periode van 1945 tot 1970 en over de Eemnesser familieherinneringen een boek geschreven met de titel “Bewaar de herinnering”. Het is onlangs verschenen en nu ook verkrijgbaar in de Eemnesser Oudheidkamer voor de prijs van € 12,50. De Oudheidkamer is elke zaterdagmiddag geopend tussen 14.00 en 16.00 uur.

Dolf Ruesink in actie in een volle zaal van Het Huis van Eemnes.

Harry van der Voort

In deze en komende afleveringen van het kwartaalblad is het de beurt aan de bestuurders van Eemnes van na 1945 tot heden. In deze periode waren er veranderingen in de samenstelling van het gemeentebestuur. Op de eerste plaats groeide de bevolking van Eemnes, met name door de bouw van nieuwe wijken waardoor het aantal raadsleden over de jaren uitgebreid werd van 7 leden naar de huidige 13 leden. In 2002 werd ook het raadslidmaatschap onverenigbaar met het wethouderschap, waardoor het aantal bestuurder per raadstermijn verder groeide. Daarnaast nam de invloed van politieke partijen snel toe, mede door de komst van nieuwe inwoners die naar Eemnes verhuisden vanwege hun werk in de regio.

Het maken van korte levensbeschrijvingen van de bestuurders van Eemnes na 1945 is lastiger gebleken dan die van bestuurders voor 1945. Veel archieven zijn nog niet openbaar maar ook wetgeving legt beperkingen op aan het verkrijgen en gebruiken van informatie. Om goede en recente informatie te verkrijgen van nog levende bestuurders hebben wij hen persoonlijk benaderd en gevraagd om een korte vragenlijst in te vullen. Het was helaas niet mogelijk om alle bestuurders of hun familieleden te benaderen. De verhalen over de bestuurders na 1945 zullen om deze en andere redenen dus verschillend zijn. Iedereen, die ons nog foto's van de bestuurders kan verstrekken dan wel aanvullingen of correcties kan geven n.a.v. de hierna volgende stukjes kan contact opnemen met:

**Harry van der Voort (e-mail: voortgaan@zonnet.nl) of
Henk van Hees (tel.: 035 – 5389849)**

Jan Bakker

Jan Bakker woonde aan de Zaadkorrel, in één van de woningen, die waren gebouwd voor werknemers van Philips (PTI) in Hilversum. Jan Bakker was lid van de PvdA. Hij werd in 1970 met voorkeurstemmen in de raad gekozen voor Progressief Eemnes, een samenwerking van PvdA en D66, maar bedankte echter ten gunste van T.W. Maan. In augustus 1971 kwam hij alsnog

Jan Bakker

in de raad door vertrek van Frans van Duijne. Hij werd op 31 augustus beëdigd. In 1974 werd hij herkozen, maar bedankte en nam geen zitting. Zijn laatste vergadering als raadslid was op 12 augustus 1974. Jan Bakker was van ca. 1974 tot ca. 1989 voorzitter van de voetbalvereniging SV Eemnes. Onder zijn voorzitterschap werd in 1974 het nieuwe clubhuis geopend, en kwam SV Eemnes in 1988 voor het eerst met een meisjesteam en een jaar later met een damesteam uit in de competitie. Rond 1990 legde hij het voorzitterschap van de voetbalvereniging neer en verhuisde naar de Bijvanck. Later woonde hij nog in Zeewolde en Almere. Jan Bakker is in 2020 in Almere overleden. Hij was drie jaar bestuurder van Eemnes.

HKE2011/4; HKE 2012/1, p. 17 (met foto); Laarder Courant de Bel 13-08-1974; Laarder Courant De Bel 28 april 1988 (met foto); Coll Doc map 3HB1-4 knipsel 1950-1990, knipsel 27-10-1983 (met foto).

Louis de Bekker. Hij was van 1965 tot 1977 burgemeester van Eemnes.

was hij ook actief op sociaal en cultureel gebied. Louis de Bekker was mede-oprichter van de Woningbouwvereniging Voorhout en een sportstichting aldaar. Hij was tevens dirigent-directeur van het Parochieel Zangkoor Sint-Cecilia. Louis de Bekker werd op 1 januari 1965 benoemd tot burgemeester van Eemnes namens de

Louis de Bekker

Aloysius Catharina Hubertus Nicolaas Maria (Louis) de Bekker werd op 27 september 1912 in Vught geboren. Na de HBS gevolgd te hebben op het Bisschoppelijk College te Weert, werkte Louis de Bekker als volontair op de gemeentesecretarie van Vuren, een gemeente in Gelderland. In 1930 volgde een benoeming als ambtenaar ter secretarie in Voorhout (ZH). In 1947 werd hij daar benoemd tot gemeente-ontvanger. Daarna was hij tot 1957 hoofd van het waterleidingbedrijf in Voorhout. Hij werd economisch directeur bij de rooms katholieke stichting Bijzonder Gezins- en Jeugdwerk in Leiden.

In Voorhout werd hij voorzitter van het priestercomité. Naast zijn werkzaamheden

KVP. Hij bleef dit tot zijn pensionering op 1 oktober 1977. In 1976 werd Louis de Bekker benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij overleed in Leiden op 23 september 1997 en werd begraven in Eemnes op de R.K. Begraafplaats. Louis de Bekker was twaalf jaar en negen maanden bestuurder van Eemnes.

HKE Collectie Documentatie 3BD1 (verzameling burgemeester De Bekker); 3DB1-9 (foto); 3BD1-12 (foto op 1e blz); Collectie Genealogie (bidprentje)

Katrien Kempenaar-van den Berg

K.E.J. (Katrien) Kempenaar-van den Berg werd omstreeks 1946 geboren. Zij kwam kort voor 1973 met haar gezin in Eemnes wonen en was al snel actief in het plaatselijk verenigingsleven. Zij was betrokken bij de start van het peuterspeelwerk van Eemnes en bij de Welfare van het Rode Kruis. Katrien Kempenaar-van den Berg was raadslid voor de VVD van 3 september 1974 tot en met 31 augustus 1982. In augustus 1977 werd zij tevens wethouder, wat zij bleef tot de gemeenteraadsverkiezingen van 1982. Tegen 1990 vertrok zij naar Amersfoort, waarna ze uit het Eemnesser vizier verdween. Katrien Kempenaar-van den Berg was acht jaar bestuurder van Eemnes.

Katrien Kempenaar-van den Berg

HKE collectie Documentatie, map 3HB1-4 (krantenknipsels 1950-1990); 3CC1-2 (1977); 3DB4-4 (brief 1979); 3CC6-1 (VVD)

Willem van den Berg

Willem F. van den Berg was raadslid van 27 maart 2014 tot 29 maart 2018. Hij werd aanvankelijk in de raad gekozen voor de VVD, maar kon zich al snel niet meer vinden in de standpunten van die partij over verschillende aangelegenheden die toen

Willem van den Berg

speelden in Eemnes. Hij stapte uit de raadsfractie van de VVD en vormde met Paul Sprey de Fractie Van den Berg. Voorafgaand aan de verkiezingen in 2018 kondigde hij aan zich niet meer kandidaat te stellen voor een nieuwe termijn. Willem van den Berg was vier jaar bestuurder van Eemnes.

Reggie van Berkel

Reggie van Berkel werd in 1944 in Tilburg geboren als Regien Cathrien. Zij doorliep de HBS en studeerde aan de universiteit psychologie. Nadat zij het kandidaats gehaald had, besloot

ze dat deze studie niet aan haar besteed was en volgde een studie microbiologie aan het hbo. Zij werkte als onderzoekmedewerkster naar geneesmiddelen. Reggie woonde aanvankelijk in Amsterdam, maar vestigde zich in 1987 in Eemnes, waar zij nog steeds woont. In haar vrije tijd volgde zij in 1994 een opleiding beeldhouwen aan de Gooise Academie van Beeldende Kunst en had lessen van Frans van Dorst. Naast beeldend kunstenaar is Reggie ook zangeres. Op 26 april 2004 werd Reggie van Berkel raadslid voor het CDA, wat zij bleef tot 16 maart 2006. Tussen 2006 en 2012 exposeerde zij diverse keren haar werken en ontwikkelde zij activiteiten in Eemnes op gebied van kunst en cultuur. In 2012 nam zij deel aan de prijsvraag voor een kunstwerk bij de Minnehof, die uiteindelijk door beeldhouwer P  p   Grégoire uit Laren werd gewonnen. Reggie van Berkel was van 23 mei 2016 tot 29 maart 2018 opnieuw raadslid voor het CDA.

Ze was in totaal drie jaar en negen maanden bestuurder van Eemnes.

Website www.reggievanberkel.nl

Reggie van Berkel, poserend voor het schilderij van Ank van der Veer, waarop Reggie in actie is als beeldhouwster.

Roland van Benthem

Roland van Benthem werd op 24 februari 1968 in Emmeloord geboren als Ronald van Benthem. Hij volgde verschillende studies en opleidingen op het gebied van accountancy, belastingen en openbare financiën. Hij rondde zijn studie af aan de Katholieke Universiteit Brabant met een Master of Government Accounting. Zijn bevoegdheid als registeraccountant komt tot uitdrukking in de letters RA achter zijn naam. In 1989 werd hij adjunct-accountant grote ondernemingen bij de Belastingdienst en in 1996 stapte hij over naar de accountantsdienst van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Roland van Benthem werd in 1996 senior beleidsmedewerker controle en financieel management bij het Ministerie van Financiën, waarna hij van 2001 tot 2005 werkzaam was bij het Kabinet der Konin-

Roland van Benthem. Hij is sinds 2005 burgemeester van Eemnes.

gin. Als politicus voor de VVD werd hij in 1994 lid van de gemeenteraad van Zeist, wat hij bleef tot 2005. In 2004 werd hij tevens lid van de Provinciale Staten. Roland van Benthem werd op 1 september 2005 burgemeester van Eemnes. Op 12 maart 2007 nam hij afscheid als statenlid en bij die gelegenheid werd hij benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

In 2011 en 2017 werd Roland van Benthem herbenoemd als burgemeester van Eemnes. Zijn motivatie om zolang in Eemnes burgemeester te zijn is dat in zijn ogen Eemnes groot genoeg is om alle politieke en bestuurlijke uitdagingen van een hedendaagse gemeente tegen te komen, maar ook klein genoeg is om dichtbij de inwoners te staan met hun dagelijkse besognes en uitdagingen. Roland van Benthem is bezig met zijn zeventiende jaar als bestuurder van Eemnes.

www.wikipedia.org, lemma Roland van Benthem

Jules Bijl. Hij was van 1999 tot 2004 burgemeester van Eemnes.

Jules Bijl

Jules Bijl werd als Jilles Gerrit Bijl op 10 januari 1958 in Rotterdam geboren. Hij is D66-politicus en begon zijn carrière in 1983 bij de provincie Zuid-Holland. Hij werd later gemeentesecretaris van Boskoop en in 1992 van Stadskanaal. In 1996 vertrok Jules Bijl naar de West toen hij in dat jaar directeur van het kabinet van de gouverneur van de Nederlandse Antillen op Curaçao werd. In 1999 was hij terug in Nederland toen hij op 16 september benoemd werd tot burgemeester van Eemnes.

In 2002 werd hij tevens waarnemend burgemeester van Montfoort. Hij werd daar in 2003 opgevolgd door E.L. Jansen. Op 1 oktober 2004 legde hij het burgemeestersambt van Eemnes neer om een managementpositie in de zorg in Ede te aanvaarden.

De West bleef lokken en in 2010 werd hij opnieuw benoemd tot directeur van het kabinet van de gouverneur van de Nederlandse Antillen. Echter in 2010 werden de Antillen opgedeeld, waarbij Curaçao een zelfstandig land binnen het koninkrijk werd. Zodoende werd Jules Bijl directeur van het kabinet van de gouverneur van Curaçao. In 2015 werd hij ambassadeur van Nederland in de Caraïben met als standplaats Port of Spain, de hoofdstad van de eilandstaat Trinidad en Tobago.

In 2021 was hij weer terug in Nederland toen hij op 24 september wethouder van Vlaardingingen werd. Een jaar later, op 1 september, werd hij benoemd tot waarnemend burgemeester van Leidschendam-Voorburg. Jules Bijl was vijf jaar bestuurder van Eemnes.

www.wikipedia.org, lemma Jules Bijl.

Mieke Schouten-de Boer

G.J. Boer.

G.J. Boer was raadslid voor de VVD van juni 1973 tot mei 1974. Hij legde het raadslidmaatschap neer wegens vertrek uit de gemeente. G.J. Boer was elf maanden bestuurder van Eemnes. Van hem zijn geen verdere gegevens bekend.

Mieke Schouten-de Boer

Jacomina (Mieke) Schouten-de Boer werd in 1946 in Hilversum geboren en kwam in 1973 in Eemnes wonen. Zij was in het dagelijks leven directie-secretaresse. Mieke Schouten-de Boer was raadslid voor de lokale partij Hartgroen van januari 2005 tot 13 april 2010. Zij trad af om vervolgens wethouder van Eemnes te kunnen worden. Zij bleef wethouder tot 27 maart 2012. Op 4 november 2019 werd zij opnieuw raadslid nu voor DorpsBe-

lang, waarin Hartgroen opgegaan was. Zij bleef raadslid tot de verkiezingen van 2022. Zij was in totaal negen jaar en zes maanden bestuurder van Eemnes.

Kees-Jan Blok

Kees-Jan Blok werd in 1948 in Amsterdam geboren. Hij kwam in 1974 in Eemnes wonen. Kees-Jan Blok volgde een opleiding tot leraar (lichamelijke oefening) aan het hbo. Hij was gymnastiekleraar tot 1988. Daarna werd hij beroepsmilitair bij de landmacht en inmiddels is hij gepensioneerd. Kees-Jan Blok werd op 1 mei 1990 raadslid voor DorpsBelang. Hij trad in december 1993 af wegens deelname als beroepsmilitair aan de VN-missie naar Bosnië. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 keerde hij in februari terug als raadslid voor DorpsBelang maar in april 1995 trad hij af. Kees-Jan Blok was vier jaar en negen maanden bestuurder van Eemnes.

Kees-Jan Blok

Jaap Bood

Jaap Bood

Jaap Bood werd in 1949 op Wieringen geboren en kwam in 1978 in Eemnes wonen. Hij is manager telecommunicatie. Jaap Bood werd op 1 mei 1986 raadslid voor DorpsBelang en bleef dit een volle termijn van vier jaar. Na de verkiezingen van 1990 keerde hij niet terug in de raad. Op 23 april 2002 werd hij wethouder voor DorpsBelang tot de verkiezingen in 2006. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 keerde Jaap Bood terug als wethouder, maar trad al op 23 april 2014 af. Hij was tien jaar en één maand bestuurder van Eemnes.

Erik Boomsma

Erik Martin Boomsma werd in 1939 geboren. Vanwege een nieuwe baan in Bussum verhuisde hij in 1976 met zijn gezin naar Eemnes. Erik Boomsma was gehuwd met de beeldend kunstenares Coraline Bäcker. Hij was bestuurslid van Impuls. Erik Boomsma was een lokale D66-politicus. Hij werd in 1994 bij de gemeenteraadsverkiezingen in februari als raadslid voor de lijstcombinatie van PvdA en D66 in de raad gekozen. Als raadslid hield hij zich voornamelijk bezig met welzijns- en jongerenwerk. In maart 1998 werd Erik Boomsma voor een tweede termijn gekozen. Na de verkiezingen van 2002 keerde hij niet terug in de raad, maar in 2006 werd Erik Boomsma opnieuw raadslid, nu voor de PvdA. Na de verkiezingen van 2010 keerde hij definitief niet meer terug in de raad. Erik Boomsma overleed in 2011 in Eemnes. Hij was twaalf jaar bestuurder van Eemnes.

Over Coraline Bäcker zie HKE 2016, nr. 1, p. 73-83.

Erik Boomsma

Jan Bart Bos

Jan Bart Bos werd in 1950 in Eemnes geboren. Hij is inmiddels gepensioneerd na verreweg de meeste tijd van zijn arbeidzame leven werkzaam te zijn geweest als leraar Duits. Jan Bart Bos was raadslid voor de PvdA. Hij zat van mei 1986 tot april 1990 één termijn in de raad. Jan Bart Bos was vier jaar bestuurder van Eemnes.

Jan Bart Bos

Iedereen, die ons nog foto's van de bestuurders kan verstrekken dan wel aanvullingen of correcties kan geven n.a.v. de hiervoor gepubliceerde stukjes kan contact opnemen met:

Harry van der Voort

(e-mail: voortgaan@zonnet.nl) of

Henk van Hees (tel.: 035 – 5389849)

Begin 2023 zal er in de Oudheidkamer een tentoonstelling worden geopend met als titel "Grote gezinnen in Eemnes". In dit kader heeft Marga Hilhorst-Loerakker enkele interviews afgenomen met kinderen uit grote gezinnen. Hierna volgt haar eerste interview. Dick Scherpenzeel heeft de foto's verzorgd. Op de tentoonstelling zullen vele Eemnesser gezinsfoto's te zien zijn.

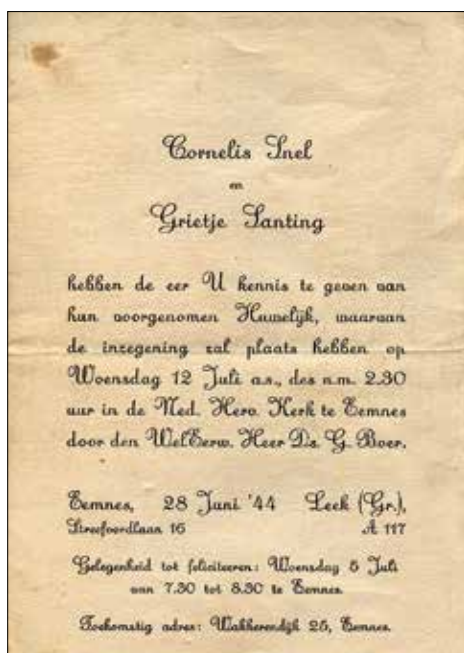
Grote gezinnen in Eemnes

Het gezin van Cor Snel en Grietje Santing

Interview met Bert Snel

MARGA HILHORST-LOERAKKER

Dick Scherpenzeel en ik worden hartelijk ontvangen in het zelfgebouwde huis, 'Kiek er is an', van Bert en Henny Snel op de Streefoordlaan. We spreken met Bert Snel

Trouwkaart van Cor Snel en Grietje Santing.

Trouwfoto van Cor Snel en Grietje Santing.
Eemnes 12 juli 1944.

over het gezin waaruit hij afkomstig is.

Bert is een makkelijke prater. Hij vertelt ons over de acht kinderen waaruit zijn ouderlijk gezin bestond. "Maar eigenlijk waren het er 11", zegt hij. Bert zelf is geboren in 1946 en "gestaag kwam er eentje bij". Hij laat ons het bewaarde trouwboekje van zijn ouders zien. "Eerst kwam er elk jaar een kleine, daarna werd het tempo wat lager".

In 1945 Joke; in 1946 Bert; in 1947 weer een Joke; in 1948 Janny; in 1949 Bep; in 1951 Bram; in 1953 Cor; in 1955 Aagje; rond 1956/1957 een tweeling, die niet levensvatbaar was en in 1963 Gerard.

Het oudste kindje, Joke, overleed op 31 juli 1945 te Laren op de leeftijd van vier maanden. Later in het gesprek laat Bert ons haar consultatieboekje zien. Gewoon een gezond deerntje, dat goed groeide. De volgende controleafspraak stond op 8 augustus, maar die datum heeft zij dus niet gehaald. "Waarschijnlijk overleden aan een longontsteking", zegt Bert. Zeker weten doet hij het niet.

Het gezin Snel ca. 1957. Achterste rij v.l.n.r. Bert, Joke en Bram. Voorste rij v.l.n.r. Moeder Grietje Snel-Santing, Cor, Bep, Janny, Aagje en vader Cor Snel.

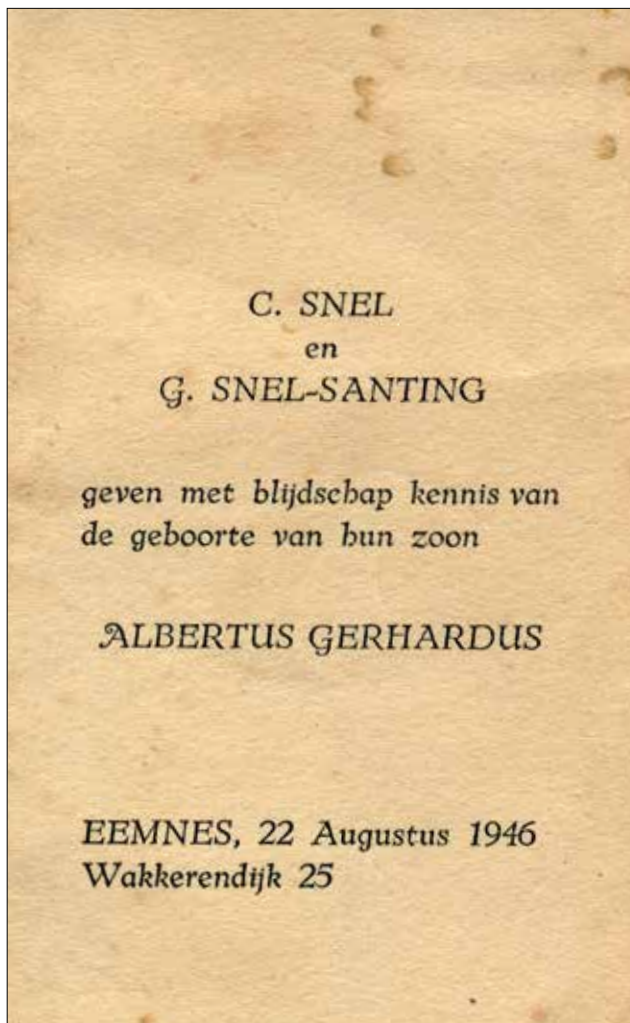
Bert was het tweede kind en na hem werd er nog een Joke geboren. Als moeder sprak over haar oudste kindje, had ze het over de eerste Joke en voor de 'tweede' Joke was

dat niet altijd fijn. Toch kwam het waarschijnlijk ook door deze naam, dat Joke wel een beetje voorgetrokken werd.

Van de oudste Joke zijn er geen foto's. Die werden toen nog niet zo gemakkelijk genomen als nu.

Ook dat kan een reden geweest zijn, dat moeder er regelmatig over sprak. Door erover te praten bleef zo'n kindje toch een beetje bij je. Ze heeft het altijd heel jammer gevonden dat ze van de 'eerste' Joke geen foto's had. Van Bert zijn er veel meer.

“En dan was er dus ook nog een tweeling die te vroeg, met 6 maanden, geboren werd. Eén ervan was al dood; de ander leefde nog. Henny vertelt dat ze met zijn tweeën onder een dekentje bij de warme kachel gelegd werden, maar dat dat niet meer mocht baten. Ze hebben geen naam gekregen en zijn in een hoekje van het kerkhof begraven. Bij moeder Snel hakte dat er wel in. Zij is een tijdje opgenomen geweest in een rusthuis in Oosterbeek. Tegenwoordig krijgen ook vroeggeboren kinderen een naam en worden ze officieel begraven, maar in die tijd niet. Je kon met je verdriet eigenlijk nergens terecht.

Geboortekaartje van Bert Snel.

Gewoon doorgaan...

Praten over haar eerste kindje deed moeder wel, maar over de tweeling werd niet gesproken, behalve als er naar gevraagd werd.

Onder het gesprek kijken we naar de foto's, die Bert al voor ons heeft uitgezocht. Ik vraag hem of hij altijd op klompen liep. "Naar school bijna altijd", zegt hij. "Ieder kind had zijn eigen klompenhokje. Alleen als er sneeuw lag, mocht je geen klompen aan. Want met klompen kon je heerlijk glijden, maar je klompen sleten er te hard van".

Op zondag liepen de kinderen netjes met schoenen aan. "En die werden doorgegeven", voegt Henny eraan toe. Als je de oudste was, had je mazzel. Henny verlaat ondertussen het gesprek, na ons voorzien te hebben van koffie met koek.

Bert Snel is zijn leven begonnen op de Wakkerendijk 25; "naast Staal" verduidelijkt hij. In het voorhuis. In het huis woonde al een oom van zijn vader, Jan Dop, de timmerman. Zijn zus Dirkje woonde daar ook. Het voorhuis had twee kamertjes en na de geboorte van Janny, het derde kind, toen Bert ongeveer vijf jaar was en zijn zusje Beppie op komst was, zijn ze verhuisd. De ruimte werd echt te klein.

De diaconie van de Hervormde Kerk had drie huisjes laten bouwen op de Meentweg, naast Blom en daar kreeg het gezin Snel een hoekhuis. Dat was een wereld van verschil. Er waren vier slaapkamertjes en je had een 'badkamer'; dat was een soort kast en daar zat een zinken vloer in, die lek was en een koudwaterkraan. "Dat was de douche", vertelt hij lachend. Toen Bert een jaar of veertien was, is er een echte douche in gekomen. Eerder was het nog niet nodig, want gebadderd werd er in de teil. Om de beurt. De teil stond in de keuken, waar het een beetje warm was door het potkachelkje, dat er stond. Daarop werd het water gekookt om het water in de teil op temperatuur te houden. Of het water tussentijds verschoond werd, kan Bert zich niet meer herinneren. Elektrisch koken deden ze toen al wel. Eigenlijk heel modern. Uiteraard nog wel met een petroleumstelletje ernaast.

Het huis waar ze toentertijd in woonden was er dus één van drie. Naast hen woonde Jan Scherpenzeel met zijn vrouw Betje en in het huis aan de andere kant van het blok woonden zijn drie vrijgezelle zussen. Kleine Ger, Martje en Grote Ger. Ik vraag hem of die huisjes, 'geloof, hoop en liefde' werden genoemd. Maar dat zegt Bert niks. (Door mijn man Wim werden die huisjes zo genoemd, maar misschien was die naam uitgevonden door de familie Hilhorst.)

De tuin, die bij die huisjes hoorde, was een groot perceel dat door een paar grepeltjes in drieën was verdeeld. De tuinhekjes stonden altijd open; maar bij elkaar over de vloer komen, dat werd niet gedaan. Ze hielpen elkaar; de buurman had een telefoon, daar kon je bellen, maar op visite gaan bij elkaar, zat er niet in. Nou zat dat ook niet in de aard van zijn moeder, vertelt Bert. Zijn moeder kwam uit de buurt van Groningen, uit Leek. Ze hield niet van roddelen, was nuchter, had genoeg aan haar huishouden, dus.. op visite gaan, of dat er bij haar bezoek kwam, kan Bert zich niet herinneren. Op mijn vraag, hoe moeder Snel in Eemnes verzeild raakte, vertelt Bert, dat zij in een dienstje kwam bij de dominee. "Ze ging op het zangkoor en mijn vader zat ook op het zangkoor. En zo zijn ze aan elkaar blijven hangen."

Gezin Snel circa 1959 – 1960: achter staand: Bert. Achter zittend: v.l.n.r. Joke, Janny, Bep, Aagje en opoe Jantje Santing-Last. Voor: v.l.n.r. Cor en Bram.

Het huis op de Meentweg was niet zo heel groot, maar toch kon het gezin met acht kinderen er goed wonen. Zelfs opoe kon er nog bij. Zij was de moeder van mijn moeder en heette Jantje Santing-Last. Vader en moeder stonden hun slaapkamer aan haar af; dat was de grootste kamer, zodat opoe er ook een tafel kon neerzetten. Zelf

verkasten vader en moeder naar een kleinere voorkamer en de acht kinderen sliepen in groepjes van vier kinderen in de andere twee kamers. In allebei de kamers stond een tweepersoons stapelbed. "Het paste precies; er was nog een kleine ruimte naast het bed en aan het voeteneind timmerde vader een kast: houten planken met een gordijn ervoor. Opoe heeft er nog wel vijf jaar ongeveer gewoond. Uiteindelijk begon ze wat te dementeren en is ze naar een verzorgingshuis gegaan".

"Het zat mudjevol. Maar alles kon bij mijn moeder", vertelt Bert trots. "Kinderen mochten altijd komen spelen". Tijdens het eten zat het gezin aan een grote tafel. Vader aan het ene hoofdeind, Bert aan het andere. Als ze in de zomer in de keuken aten, zaten er ook nog drie kinderen tussen twee kasten, onder een glazen kast. Als ze daar wilden zitten, moest eerst de tafel verschoven worden, dan konden de kinderen gaan zitten en daarna werd de tafel weer teruggeschoven. "Konden ze ook niet weglopen." Het eten zelf kwam veelal uit de tuin. Het gezin Snel had een tuin aan de zijkant van het huis. Het enige nadeel daarvan was, dat het aan die kant altijd

Vader Cor Snel Foto zomer 1980.

heel lang nat was. “Als wij eindelijk konden zaaien en poten, was het bij de buren al te oogsten.”

Vader was een lieve man. Hij strafte eigenlijk nooit. Moeder hield de orde. Af en toe kon je een tik op je vingers krijgen. Later gebruikte ze aan tafel de pollepel, maar gelukkig voor Bert zat hij te ver van haar vandaan. De maaltijden waren een feest. Hij vertelt, dat hij wel eens hoorde, dat er kinderen waren die hun mond moesten houden aan tafel, maar bij hen was dat niet zo. Er werden volop verhalen verteld. Vader vertelde regelmatig over de oorlog. Hij vertelde alleen over de spannende dingen; de nare verhalen werden niet verteld. Die hield hij voor zich. Hij had zich eens verstopt, zoals wel vaker, in café Staal, in de schuilplaats onder de vloer. Op een keer kon hij niet meer op tijd bij café Staal komen en moest hij zich op zolder verstoppen, achter een stapel planken met een kleedje over zich heen. Een Duitser kwam kijken maar zag hem gelukkig niet. Dat verhaal vonden de kinderen spannend. Over de angst die hij toen ongetwijfeld gehad moet hebben, werd niet verteld. Achteraf, na jaren, toen Berts vader het Verzetshedenkingskruis kreeg, is hij wel een maand overstuur geweest. “Zat hij in een hoekje en liepen de tranen over zijn wangen. Huilen, huilen huilen”. Omdat het verdrongen verleden, waar hij niet over praatte, toen weer bovenkwam.

Hij was wel heel trots op zijn Verzetshedenkingskruis.

Vader was in 1945 ook betrokken bij de wapendropping in Eemnes, waardoor twee onschuldige burgers later gefusilleerd werden. Bert vertelt, dat zijn vader een heel andere beleving had bij de lichtkogel, die afgeschoten werd.. Hij dacht dat een Engelsman per ongeluk die lichtkogel afgeschoten had, maar later hoorde hij dat de Duitsers het gedaan hadden. Er heerste toen grote angst, omdat ze bezig waren met het bergen van de wapencontainers. Ze hebben in doodsangst gezeten. Gelukkig is het voor hen goed afgelopen en konden ze de wapens bergen op de zolder van de oude Mariaschool.

Vader was altijd heel actief. Hij zat in het schoolbestuur, in de vakbond, in het kerkbestuur, en dan moest hij ook nog de tuin erbij doen. Hij moest werken, ook nog op zaterdagmorgen. De tuin was niet zijn grote hobby, maar het moest en de kinderen moesten natuurlijk ook veel helpen. “Wij probeerden het wel eens te omzeilen en gingen dan naar buurman Blom. Die vond het best als we gingen spelen, maar eerst even wieden. Als mijn vader dat zag, werd hij kwaad. Stonden we de buurman te helpen, terwijl hij onze hulp best kon gebruiken.”

De kinderen Snel circa 1959, bij een hek tegenover hun huis Meentweg 39. Zittend op het hek v.l.n.r. Bert, Bep, Cor en Bram. Staand voor het hek, v.l.n.r. Janny en Joke.

Moeder moest dan alle groenten wecken. “Maar er zat iets in de grond, waardoor de andijvie, die moeder weckte zuur werd in de pot. Dus werd de andijvie niet meer geweckt, maar in het zout gelegd”. Bert was zo gewend aan de smaak van die gezouten andijvie, dat hij later toen hij getrouwd was met Henny, de gewone andijvie minder lekker vond. Dus toen maar een Keulse pot aangeschaft. Snijbonen werden ook in het zout gelegd. Als ze gegeten gingen worden, werd het zout er met water afgespoeld en werden de bonen gekookt. “Vitaminen zullen er wel niet meer in gezeten hebben.” De andere bonen en nog andere groenten werden geweckt. De komst van de vriezer heeft aan al dat werk een einde gemaakt.

Maar...werk was er nog zat. Er was nog geen wasmachine. Dus elke maandag werd de was gestookt op een klein ‘vuurduveltje’ in de schuur. En daarna werd het gedroogd aan de lijn. Het witgoed werd uitgespoeld in koud water met een zakje blauw en daarna op het bleekveldje te drogen gelegd om zo de witte kleur te behouden. Toen de eerste wasmachine zijn intrede deed, kwam de hele familie kijken. Net

Moeder Grietje Snel-Santing (1919-2006).
Foto circa 1980.

als bij de eerste stofzuiger, een Hoover.

Moeder naaide ook alles zelf. Ze kon het goed, vertelt Bert, maar het was ook gewoon noodzaak. Eens in de zoveel tijd kwam er een handelaar in stoffen langs de deur. Die had dan zogenaamd 'voordelige' stoffen. Als daar wat van genaaid was, vielen na een paar maanden de gaten erin. Had ze toch weer een kat in de zak gekocht.

Het was wel prettig dat alles langs de deur kwam: de melkboer, de bakker. "Ieder werd wat gegund. Van de Bor, de poelier uit Laren kwam elke week twee pakjes boter brengen, let wel, twee pakjes boter."

De slager kwam niet aan de deur. De vader van Bert haalde het vlees bij een dienstkameraad, die in Laren een slagerij had aan de Melkweg. Als er een noodslachting was (bijv. een paard liep tegen een auto aan), dan kreeg je Vrijbankvlees. Degenen die daarvoor in aanmerking kwamen, hadden daar een kaart voor. Werd er geslacht, dan kreeg je daar bericht van, en kon je naar het gemeentehuis om vlees te halen. Tegen een redelijke prijs. Dat was voor de arme gezinnen. Konijn eten was ook altijd een feest. Met Kerst was er altijd wel een Flappie. Soms kregen we eendagskuikens. Dan ging er een mandje met een dekentje achter de kachel. Als ze groter werden, gingen de kuikens buiten in een hok en daarna, als ze groot genoeg waren, werden ze geslacht.

Terwijl Bert vertelt over zijn jeugd op de Meentweg, zie je hem stralen. Als ik dat tegen hem zeg, zegt hij: "Ik heb wel eens tegen Henny gezegd, dat ik wel tot mijn vijftigste thuis had willen wonen". Er werd thuis in het bijzijn van de kinderen niet over problemen gesproken. Je praatte ook niet over je gevoel of over emoties. "Sek-suele voorlichting heb ik ook nooit gehad. Zulke dingen waren helemaal niet aan de orde. In een groot gezin was geen tijd voor vragen als 'Hoe voel je je en dit en dat'. Ziek zijn was daarom wel eens leuk. Want dan kreeg je aandacht. Werd je een beetje verwend. Ik vroeg dan altijd om een geklutst eitje met bruine suiker." Er werd ook

Bert Snel in 1959 in de timmerklas van de ambachtsschool.

niet veel geknuffeld, maar zijn moeder straalde wel uit, dat ze gek op haar kinderen was.

Later vond Bert het wel eens jammer, dat er nooit over gevoelens gepraat werd. "Dat hebben wij alle twee wel moeten leren. We hebben samen", hij kijkt daarbij naar Henny, "tijden gekend met ziekte. En mensen zeiden dan wel eens : 'Jullie hebben wel een rot tijd achter de rug, hè?' Maar wij vonden juist dat we door onze ziekte dichter bij elkaar gekomen waren, doordat we meer onze gevoelens leerden delen. En dat je als man ook mag huilen." Dat had alleen niet zozeer te maken met het hebben van een groot of klein gezin. Het was vooral ook de tijdgeest.

"Toen ik al verkering had met Henny, kwamen allerlei vrienden zondagsavonds even langs, bleven ze allemaal eten, zaten we met twintig man aan tafel, en daarna gingen we met de hele meute verstopperdje spelen. We hadden vreselijk schik met mekaar".

De moeder van Bert kwam zelf niet uit een groot gezin. Zij hadden thuis maar twee kinderen. Verbazingwekkend dat ze zo makkelijk was met haar grote gezin en dat ze de kinderen toch alle ruimte kon geven. In 1972 trouwden vier van haar kinderen. Ze vond het maar niks dat ze het huis uit gingen. "Zo stil", zei ze. Ze vond er niks meer an.

Bert was 17, toen het laatste kind Gerard in 1963 geboren werd. In de verkeringsstijd van Bert en Henny, mocht Gerard, klein mannetje als hij was, tussen Bert en Henny op de motor meerijden. Uiteraard zonder helm op. Dat kon nog in die tijd. Bert zelf vond het niks dat op zijn zeventiende nog een klein broertje het gezin kwam versterken. "Maar die meiden" zei hij, "waren in alle staten." In plaats van één moeder, die Bert had, had Gerard er drie. Later heeft Bert wel genoten van zijn kleine broertje. "Eigenlijk heb ik met hem een heel goede band gekregen. We hebben nog steeds veel contact."

Met één kind uit het gezin is geen contact meer. Een geloofskwestie. Ook dat komt uiteraard in veel gezinnen voor. Tot groot verdriet van Berts moeder. Terwijl het contact daarvoor heel goed was.

Bert laat een akte van ondertrouw zien van zijn ouders. Ook een trouwkaart, waarin het huwelijk van zijn ouders aangekondigd werd. "Mijn moeder heeft dit allemaal bewaard. Ik heb dit pas na haar dood gevonden. Met het trouwboekje en de consultatiekaart van Joke, mijn oudste zusje."

Ik vraag Bert of hij als oudste wel mocht doorleren. Veel generatiegenoten moesten na de lagere school gaan werken om het gezin mede te onderhouden. Hij vertelt,

dat hij op de School met de Bijbel zat aan de Laarderweg. Zijn opa was voorzitter van het schoolbestuur. Het hoofd van de school in die tijd was getrouwd met een nogal dominante vrouw, die alles wilde regelen. Het schoolbestuur stond dat niet toe. In de laatste twee jaar van zijn lagere school-leven kon Bert geen goed doen. Dat kwam door de ruzie van het hoofd van de school met het bestuur. "Ik moest nog een maand naar school, Maar er stonden nog drie maanden 'nablijven' voor hem op het bord. Elke dag kwam daar nog een dag bij." Maar Bert wist, dat dat eigenlijk toch niet meer uitmaakte. "Om het minste of geringste kreeg ik straf."

"Ik wilde eigenlijk boer worden, maar mijn ouders vonden dat niet echt goed voor mij. Ik had niet zomaar een boerderij, dus het zou al gauw boerenknecht worden. Mijn ouders zagen daar geen toekomst in.". Het leek hen een goed idee om Bert elektricien te laten worden. Daar ging Bert mee akkoord. De meester stuurde hem naar Huizen, naar de LTS. Zijn onderwijzer wilde niet dat hij beter was dan zijn zoontje "wat ik achteraf wel was". Dus ik ging naar de LTS. "Maar in Huizen kon ik helemaal geen elektricien worden, want daarvoor moest je naar Bussum. Maar dat was weer

De fabriek van de firma Saan, Oosterend 8 te Laren, waar kleine koperen siervoorwerpen werden gemaakt. Vader Cor Snel werkte in deze fabriek en staat helemaal rechts achterin. De fabriek is eind 1958 failliet gegaan.

geen christelijke school. Dus...toen ben ik maar timmerman geworden. Op die LTS was ik behoorlijk goed in de theorie. Met wiskunde was ik heel goed. Halverwege het laatste jaar kreeg ik een ander boek, omdat ik alles al af had. Met praktijk had ik het moeilijker, daar had ik meestal een 6 voor, soms een 7. Er heeft nooit iemand tegen mij gezegd dat ik wel had kunnen doorleren en naar de UTS had kunnen gaan. Toch heb ik er nooit spijt van gehad dat ik niet heb doorgeleerd want ik heb heel veel plezier in mijn werk als timmerman gehad. "Wanneer ze mij op de LTS gezegd zouden hebben, dat ik door kon leren, dan hadden mijn ouders het in ieder geval goed gevonden". Bert heeft zichzelf later van alles geleerd: metselen, stukadoren en tegelen. Metselen heeft hij van buurman Goos Dop geleerd, toen hij zelf zijn huis aan de Streefoordlaan bouwde.

Bert was altijd een verwoede lezer. Het eerste boekje dat hij van school met Kerstmis kreeg, had hij al in een uur uit. "Ik had ook een heel brede interesse. Jammer, dat onze onderwijzer het laatste jaar zo slecht was. Hij heeft ons nooit grammatica geleerd. Toen ik later Pools ging leren, heb ik eerst een cursus grammatica gedaan. Ik had het nog nooit gehad".

De jongste zoon Gerard is wel naar de universiteit gegaan, omdat er toen inmiddels een betere onderwijzer op school was, die zijn best deed, om uit kinderen te halen wat er in zat. Maar in mijn tijd gingen de meeste jongens naar de LTS en de meisjes naar de huishoudschool. Het was toen gebruikelijk dat je als arbeiderskind zo snel mogelijk aan het werk ging. Er werd ook niet verwacht, dat je wel geschikt zou zijn om door te leren. Er werd eigenlijk door het onderwijs niet altijd gekeken naar de mogelijkheden van het kind. Maar meer van vooronderstellingen uitgegaan.

Toch zijn er een paar uit het gezin, die "hogerop" zijn gegaan: Bep en Aagje zijn naar de MULO gegaan i.p.v. naar de Huishoudschool en Gerard dus naar de universiteit. Er komen veel foto's op tafel. Ons gesprek vindt dan verder plaats aan de hand van de foto's die door onze handen glijden. Als ik even later vraag, of er ook foto's zijn van de binnenkant van het ouderlijk huis van Bert, moet hij ontkennend antwoorden. Je maakte nooit 'zomaar' foto's. Foto's werden alleen genomen bij speciale gelegenheden. "Wel heb ik een foto van mijn vader, toen hij werkte in de fabriek in Laren. Die fabriek maakte allemaal koperen miniatuurtjes. Later is die fabriek failliet gegaan."

Jammer wel dat er nooit foto's van het interieur gemaakt zijn, want Berts moeder was nogal rommelig. De was hing door de kamer, en zelf kon ze te midden van de 'chaos' rustig een boek zitten lezen. Er stond ook een schoolbank in de kamer. Kon-

den de kinderen lekker aan zitten kleuren. Of er troep was of geen troep, dat maakte allemaal niets uit. We gingen gewoon lekker theedrinken. Vrienden of vriendinnen waren altijd welkom. Na de oorlog kwam er ook een Duits kind in huis, om aan te sterken. Bert vindt dat achteraf nog steeds heel knap, "als je zelf in het verzet gezeten hebt."

Er is ook een foto van de moeder van Bert, die naar Amerika vertrekt. Zij had een zus in Amerika. Zelfs opoe ging er heen. Eerst met de boot en later met het vliegtuig. Dat was toen heel wat. Engels sprak ze niet; ze is ook eens verdwaald in New York. Daar kwam ze gelukkig een Hollander tegen die haar naar het Zeemanshuis bracht. "Zo kwam ze toch weer op haar plek."

We komen ook nog over Sinterklaas te spreken. "Dat was zo'n leuk feest. Wij kregen allemaal een cadeautje. Vader en moeder waren al weken daarvoor bezig met het maken van cadeautjes. Vader voor de jongens: er werd van alles gefiguurzaagd; moeder breide voor de meisjes en maakte poppen. "Bert heeft zijn vader ook vaak meegeholpen met de cadeaus toen hij wat ouder werd. Sinterklaas zelf deed huize Snel wel eens een bezoek aan. Weliswaar met een kartonnen mijter en een tafelkleed om hem heen, "met een brandgaatje", lacht Bert. Een vreemde Sint, maar hij is wel geweest.

Tijdens dit interview over het gezin, waaruit Bert voortkwam, krijgen we het ook over allerlei zaken, die Henny en hij met hun eigen gezin meemaakten. Zo kwam het feit dat ze vaak pleegkinderen over de vloer hadden bijv. ook voort uit de gedachte, dat je niet alleen op de wereld bent voor jezelf, maar ook om anderen te helpen. Dat je moet delen. En dat je dat als kind uit een groot gezin vanzelf meekreeg. Net als gastvrijheid.

Na twee uur praten en foto's kijken, namen we afscheid van elkaar. Veel verhalen en foto's rijker.

Fijn dat we een kijkje mochten nemen in het verleden en de jeugd van Bert Snel. Een gelukkig mens!

Eemnesser vlag mee op reis!

Familie Bitter

De Eemnesser vlag bij het huisje van de familie Bitter in het Franse Mauroux.

Tim Bitter met de kleinkinderen in Voorthuizen.

De kleinkinderen van Tim Bitter stuurden het volgende bericht in voor het kwartaalblad van de HKE:

“Met opa en oma zijn we een weekje op vakantie geweest in Voorthuizen. Opa was jarig en we hadden een leuk cadeau voor hem, jawel.....een Eemnesser vlag. De vlag heeft in Voorthuizen een mooi plekje bij ons huisje gekregen. Dat kun je op de foto zien! Opa heeft beloofd dat hij de vlag ook mee naar Frankrijk zou nemen”.

Tim Bitter en zijn vrouw Corrie hebben een tweede huisje in Mauroux in Frankrijk en zoals beloofd heeft opa Tim ook daar de Eemnesser vlag uitgestoken!

Oproep aan iedereen, die de Eemnesser vlag mee op reis neemt! Stuur ons een foto met de Eemnesser vlag, gemaakt tijdens je vakantie. Schrijf er een tekstje bij en wij zorgen ervoor dat dit in ons kwartaalblad komt!

Je kunt de foto en de tekst versturen naar het redactie-adres:

info@kleinwee.demon.nl of naar het e-mailadres van de Historische Kring Eemnes.

RABO ClubSupport 2022

Ook dit jaar heeft de Historische Kring Eemnes ingeschreven voor de RABO ClubSupport. Inzet was de aanschaf van een nieuwe beamer voor de HKE. Op 11 oktober jl. bleek dat er 98 mensen geweest zijn, die een stem hadden uitgebracht op de HKE. Daarmee werd onze vereniging de hoogst scorende van de Eemnesser verenigingen, die meededen.

Dat leverde ons het mooie bedrag op van: € 1499,83

We bedanken alle mensen, die op ons gestemd hebben! De beamer is inmiddels aangeschaft!

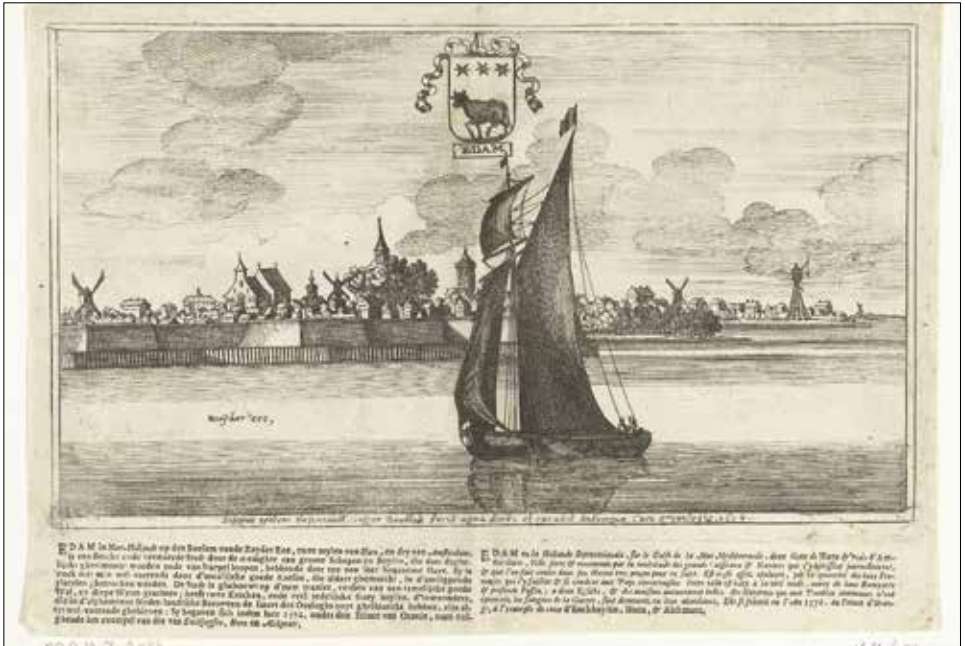
Betsy Seure-van 't Klooster en Dick Scherpenzeel met het bord, waarop staat dat de HKE dit jaar € 1499,83 ontvangt van de RABO ClubSupport

De vlucht van Eemnessers naar Edam in 1672

WIEBE VAN IJKEN

Nadat de Franse troepen in juni 1672 de Rijn waren overgestoken volgde al vrij snel de opmars naar het noorden. De kleinere steden als Rhenen, Wageningen, Amersfoort, Harderwijk, Elburg, Hattum en Naarden werden veroverd omdat hier geen

Een schip in de Zuiderzee voor Edam in 1674; illustratie ter herinnering aan de Eemnessers, die in 1672 met de boot naar Edam waren uitgeweken. (Rijksmuseum Amsterdam)
"De inwoonders (van Edam), die in d'alghmeene Nederlandsche beroerten de smert des oorloghs noijt ghesmaect hebben, zijn altijd wel vaerende ghebleven"

garnizoenen waren gelegerd. De onbeschermden inwoners moesten het ontgelden. Een eigentijdse bron schreef hierover: "Sij leefden heel slecht met de ongewapende ingesetenen: hier uijt ontstont groot vluchten na de vaste steden."¹ Behalve uit de steden vluchtten ook veel bewoners van het platteland voor de oprukkende Fransen.

Vanuit de plaatsen rond de Zuiderzee werd de boot gepakt richting de Hollandse havenplaatsen achter de veilige Hollandse Waterlinie en zo stak men over naar Hoorn, Monnickendam en Edam. Bekend is dat veel Bunschoters en Eemnessers naar Edam waren gegaan. Hoeveel Eemnessers dat waren is niet precies bekend maar als er een vergelijking met Bunschoten/Spakenburg wordt gemaakt is hier mogelijk wel iets over te zeggen. Eemnes had aan het begin van de 17e eeuw ongeveer 1000 inwoners. Na de periode rond het rampjaar waren dit er in 1675 nog maar ongeveer 570.² In dezelfde periode had Bunschoten iets minder inwoners dan Eemnes.³ In het jaar 1672 werden in Bunschoten maar 20 kinderen gedoopt, terwijl dat er in de voorgaande jaren ongeveer 50 waren. In dat zelfde jaar werden in Edam 17 kinderen uit Bunschoten gedoopt. Het jaar daarop waren er nog maar 20 dopen in Bunschoten en 23 dopen van Bunschoter kinderen in Edam. In 1674 kwamen alweer een aantal inwoners terug naar Bunschoten. Er werden daar toen 35 Bunschoter kinderen gedoopt en in Edam nog maar 7. In 1675 was het aantal dopen in Bunschoten weer terug op het normale niveau en werd in Edam geen enkele Bunschoter meer gedoopt. We zien dan ook dat de vlucht naar het westen maar zo'n twee en een half jaar geduurd heeft. Van Eemnes zijn geen kerkregisters meer beschikbaar van voor 1675 waardoor zo'n overzicht voor Eemnes niet te maken is. Er vanuit gaande dat de situatie in Eemnes vergelijkbaar is geweest met Bunschoten zou je geneigd zijn om te concluderen dat misschien wel de helft van de Eemnessers gevlucht is geweest. Het aantal is in werkelijkheid waarschijnlijk iets lager geweest, want er zijn in de periode 1672 tot 1674 maar 9 kinderen van Eemnesser ouders in Edam Gereformeerd gedoopt (waarvan een tweeling). Dit waren:

DATUM:	KIND:	VADER:	
26-06-1672	Jacob	Gijsbert Jacobsz	van Emenes
11-09-1672	Wismaetje	Theunis Claes	van de Eem (Eembrugge?)
19-10-1672	Willem	Jan Gerritsz	van Emenes
19-10-1672	Gijsberdus	Jan Gerritsz	van Emenes
12-02-1673	Evert	Cornelis Evertsz	van Emenes
26-05-1673	Jannetie	Rick Reijersz	van Emenes
19-07-1673	Thuentie	Cornelis Aelt	van Emenes
06-09-1673	Jan	Theunis Jansz	van Emenes
06-09-1673	Jacob	Gerrit Gerritsz	van Emenes

¹ *Hollandsche Mercurius* 1672, pag. 77.

² Rommes, Ronald, *Dringen langs de Dijk*, HKE-2009-1, pag. 21-39.

³ *Bunschoten had rond 1750 ongeveer 650 inwoners, 1/3 minder dan twee eeuwen eerder.*

Helaas werd alleen de vader genoemd en dan nog alleen maar met zijn patroniem (de naam van zijn vader), zodat het lastig is om te kijken of deze gezinnen later weer teruggegaan zijn naar Eemnes en hier nog meer kinderen hebben gehad. Ook gaat het hier alleen om gereformeerde (hervormde) dopen en de bewaard gebleven kerkboeken van de Hervormde Kerk in Eemnes beginnen pas in de 18e eeuw.

Wel is het zo dat de hervormden in Eemnes aan het einde van de 17e eeuw minder dan de helft van de bevolking van Eemnes uitmaakten. En dat als we de katholieken hierbij in beeld hadden gehad, deze aantallen waarschijnlijk meer dan het dubbele zouden zijn geweest. Waardoor we weer dichterbij de Bunschoter situatie uitkomen.

Een aantal van de genoemde vluchtelingen zijn met enige voorzichtigheid waarschijnlijk te identificeren. De als eerste in de lijst genoemde Gijsbert Jacobsz zal zeker zijn teruggekeerd naar Eemnes. Het probleem is alleen dat de naam Gijsbert Jacobsz meermaals voorkomt in de nog beschikbare 17e eeuwse archiefstukken van Eemnes. Het is nog niet met zekerheid te zeggen of het hier gaat om een en dezelfde persoon of dat het verschillende personen waren. Er was een Gijsbert Jacobsz die mogelijk snel naar Eemnes was teruggekeerd en in 1674 vrachter (vrachtvaarder) werd genoemd in het register van het morgengeld. Ook stond er een jaar later in het register van het familiegeld een: "Gijsbert Jacobsz, met zijn vrouw en een kind, een huisman". En tot slot was er één die in 1702 de eigenaar was van boerderij Wakkerendijk 274 in het Henderik Jacobsz Hagens Erf.

Rijck Reijersz was schepen van Eemnes in 1669.⁴ Hij was getrouwd met Jacobje Willemse Zeebeek. Rijck pachtte in 1670 een kwart akker bouwland boven Tonis Geurts te Veen en doneerde in dat zelfde jaar honderd gulden aan de armen van Eemnes-Buiten. Rijck Reijers was voor 13 januari 1683 overleden. Zijn weduwe hertrouwde toen met Jan Petersz van Oudenaller, weduwnaar van Hendrickgen Claes Damen.⁵ Zijn naam leeft voort in het Rijck Reijerssens Erf. (Nu Wakkerendijk 124/126)

Cornelis Aelt was een handelaar uit Eemnes-Buiten. Hij werd in 1671 genoemd in een schuldbekentenis vanwege geleverde winkelwaren.⁶ Hij was de echtgenoot van Goutie Reijers. Zij waren dus de ouders van de in Edam gedoopte Thuentje. Ook zij waren weer teruggekeerd naar Eemnes. Cornelis Aelten werd in 1674 genoemd in het register van het Morgengeld. Ook staat er in dit zelfde register een Evert Cornelis Aalten, die dus mogelijk een zoon van hun was. Cornelis was voor 1683 overleden toen zijn weduwe in zijn plaats genoemd werd in het register van het Morgengeld.

Met Theunis Jansz liggen de zaken wat lastiger. Er werd een Teunis Jansz Hagen genoemd in het register van het Morgengeld van 1674, maar van hem is verder niets bekend. Ook kwam er nog een aantal malen een Teunis Jansz voor in de archieven van Eemnes, maar die waren los werkman of wever en zullen dus waarschijnlijk niet naar Edam zijn gevlucht. Eén van hen was Tonis Jansz Gojer, die met zijn vrouw en kind in 1675 in het register van het Familiegeld werd genoemd.

In de oorlogsjaren zijn in Edam twee huwelijken van Eemnessers voor het gerecht

Inschrijving in het (onder)trouwboek van Volken Dircksz (Blom) van Eemnes en Jannitje Jans op 8 oktober 1673 in Edam.

gesloten. Het betreft hier twee rooms-katholieke huwelijken.

Het eerste was dat van Willem Logen, weduwnaar van Eemnes, die op 19 februari 1673 in Edam trouwde met Petronella Willems, jongedame van Eemnes. Willem was bakker van beroep en wist natuurlijk niet hoe lang zijn verblijf in Edam zou gaan

⁴ NL-AE-1001-65, Oud Archief Eemnes(OAE), Armenboek, pag. 18, 21 en 187.

⁵ NL-HUA, 34-4, Notarieel archief, U047a010, d.d. 13-01-1683.

⁶ NL-HUA, 34-4, Notarieel archief, U086a001, d.d. 11-02-1671.

duren. Hij ging op zoek naar mogelijkheden om zijn beroep daar uit te kunnen blijven oefenen en vroeg aan het stadsbestuur toestemming om in Edam als bakker aan de slag te gaan. Zijn aanvraag had echter maar gedeeltelijk succes. Hij kreeg op 17 januari 1673 alleen toestemming om brood van boekweit te bakken. Geen andere broden van andere granen.⁷ In 1675 waren Willem en Petronella weer in Eemnes teruggekeerd, want in dat jaar lieten zij in Eemnes een dochter Gisbertje RK dopen en in 1676 een dochter Anna.

Twee maanden later, op 3 april 1673, volgde het huwelijk van Lambert Willems, jongeman van Emenes met Grietje Willems, jongedame van het Hogelandt bij Emenes. Het is nog niet bekend wat er later van hun is geworden.

In het Gereformeerde trouwboek van Edam vinden we nog het huwelijk van Pietter Lambertsz, weduwnaar van Bunschoten met Rijeckje Pietters, jongedochter van Emenes. Hun ondertrouw werd geregistreerd op 16 april en ze trouwden op 30 april 1673. Mogelijk was dit Pieter Lammerts van Spakenburg die eerder getrouwd was met Truijtjen Claes.⁸

Valken (Volken) Dircksz, weduwnaar van Eemnes en Jannetje Jans, jongedochter van Ackwijck,⁹ lieten op 8 oktober 1673 in Edam hun ondertrouw registreren, waarna ze daar op 22 oktober trouwden. Het gaat hier waarschijnlijk om Volken Dircksz Blom die eerder gehuwd was met Teuntje Aelten en uit dit huwelijk vier kinderen had. Na dit tweede huwelijk van Volken werd er bij notaris Brouwer in Edam een boedelscheiding opgemaakt waaruit blijkt dat Teuntje Aelten een broer Cornelis had die ook als vluchteling uit Eemnes in Edam woonde.¹⁰ In deze boedelscheiding staat dat Volken en Teuntje een huis hadden in het Gerrit Cornelis Aelten Erf (nu het adres Wakkerendijk 66) en grond hadden in o.a. het Dirck Bloemen Erf in Eemnes. Blijkbaar hadden Volken Dircksz en Jannetje Jans al een kind voordat ze gingen trouwen, omdat in de boedelscheiding ook werd bepaald dat Volcken Dircksz zijn jongste zoontje aanneemt om die: "te onderhouden in cost, dranck, cleding, leeringe ende andere behoeften, tot dat het selve tot sijn mondigen jare ofte huwelijcken state sal gecomen sijn."

Getuige bij het huwelijk van Volken Dircksz en Jannetje Jans waren Bartholomeus Danielsz. schoolmeester van Eemnes en Hilgont Jans, de zuster van de bruid. Bartholomeus Danielsz was in 1645 in Eemnes komen werken als koster en schoolmeester. In een classisrapport uit 1669 wordt hij een 'goede' schoolmeester genoemd. Hij bleef tot aan het begin van de 18e eeuw actief. Pas in 1707 vroeg hij wegens hoge ouderdom ontslag!

Ook bleven er na de oorlog Eemnesser vluchtelingen achter in Edam die daar hun geluk hadden gevonden. Een voorbeeld is het huwelijk van Jan Willemsz jongeman van Emmenes met Geertje Pietters op 1 december 1675 in Edam. Van de bruid staat vermeld dat ze woonde op de Grote Bult. Dit was een wijkje in Edam waar volgens het register van het familiegeld uit 1673 twee Pieters woonden, Pieter Claes Roos en Pieter Eijseroecker. Beide waren veerman. Geertje zal dus de dochter van een veerman geweest zijn.

Op 29 augustus 1677 werd in Edam een kind van Jan Willemsz Emenes met de naam Grietje gedoopt. Mogelijk dat dit een kind van Jan Willemsz en Geertje Pietters was. Hierna werden in Edam nog de volgende kinderen van Jan Willem Emenes gedoopt:

13 november 1678, Neeltje

10 januari 1680, Willem

21 november 1681, Neeltje

Behalve de al genoemde geboorten en huwelijken waren er ook Eemnessers overleden in de periode dat ze naar Edam gevlucht waren. In het gereformeerde begraafboek van Edam uit de periode 1672-1674 staan 14 begrafenissen met de aanduiding van Emenes geregistreerd, één met van Emmenes en een kind van Jan Damen, waarmee de burgemeester van Eemnes kan zijn bedoeld:

01-12-1672	Niesje Jans van Emenes
18-01-1673	Cornelis(ie) Franse van Emenes
06-02-1673	Cornelis Hendericksz van Emenes
(24-03-1673	Jan Dames zijn kint)
18-05-1673	Teuntie Cornelisz van Emenes
11-08-1673	Jan Pietersz van Emenes
28-09-1673	Jan Damen, burgemeester van Eemenes (op 't Choor no 20)
09-10-1673	Grietje Gijsberts van Emenes
09-10-1673	Gijsbertie Jans van Emenes
30-10-1673	Grietje Meijnse van Emenes
31-10-1673	Jan Jansz Damen van Emenes

⁷ Stadsarchief Edam 66-E, Rekeningen van de Burgemeester, d.d. 17-01-1673.

⁸ Van wee bij jie d'r één, no. 2359, op blz. 452.

⁹ Axwijk, een buurtschap ten noorden van Edam. Tegenwoordig een onderdeel van Middelie.

¹⁰ Notarieel Archief Edam, 533-001, d.d. 26-10-1674

09-11-1673	Beatie Jans van Emenes
09-11-1673	Jannetje Willems van Emenes
10-11-1673	Pieter Jansz, burgemeester van Emenes
05-01-1674	Henderick K. van Ommere van Emenes
21-02-1674	Cornelisje Everts van Emmenes

Enige voorzichtigheid is hier wel geboden, omdat de achternaam Emenes/Emmenes al vanaf de 30er jaren van de 17e eeuw in Edam voorkwam. Uit een vergelijking met de registratie in andere bronnen in Edam blijkt dat de aanduiding “van Emenes” specifiek gebruikt werd voor personen die uit Eemnes afkomstig waren. In de andere gevallen staat er alleen “Emenes”

Wat direct opvalt in deze lijst is dat er twee burgemeesters uit Eemnes op staan: Jan Damen en Pieter Jansz. Zoals ook uit de berichtgeving uit andere gemeenten blijkt, waren het vooral de beter gesitueerden en de personen met een openbaar ambt die vanuit de plaatsen rond de Zuiderzee naar Holland waren gevlucht. Vanuit Eemnes waren dat behalve de twee genoemde burgemeesters o.a. de Eemnesser schout Peter Strick, zoon van Huijbert Pietersz Strick uit Benschop en zijn eerste vrouw Aeltje Jans van Zijl.¹¹ Pieter Strick trouwde op 20 September 1671 in Eemnes met Antonetta de Ruijgh, geboren te Eemnes en ten tijde van haar huwelijk wonende in Zegveld. Een jaar later, op 20 juli 1672, legde hij in Utrecht de eed af als notaris. Niet lang daarna zullen Pieter en Antonetta naar Edam zijn gegaan. Behalve notaris was Pieter ook schout van de beide Eemnessen in de periode van 1668 tot ca. 1675. In 1674 was hij weer terug in Eemnes, waar hij negen jaar later overleed.

Samen met de schout waren ook de schepenen Aert Janse en Hendrick Cornelis Lambertses naar Edam gekomen. Ze werden genoemd in het testament dat Bijtje Jans, de weduwe van de op 28 september 1673 in Edam overleden Jan Jans Damen op 15 oktober bij notaris Johan Loeminus in Edam liet opmaken,¹² In dit testament benoemd ze haar zoon Jan Jansen Damen tot haar enige erfgenaam. Mocht hij echter voor haar kinderloos komen te overlijden (wat inderdaad kort voor 31 oktober 1673 in Edam gebeurde) dat dan haar erfenis verdeeld moest worden. Een derde deel naar Rijk Reijersz, haar halve broeder. Een derde part naar Petertje Lamberts, de dochter van haar zuster. En een derde part naar de kinderen van Johannes Flaman en Petertje Reijers. De familie Damen woonde al lang in Eemnes. Jacob Damiaens, de grootvader van burgemeester Jan Damen werd al in 1599 genoemd als één van de eigenaren van het Jacob Damen Erf. (het huidige adres Meentweg 63)

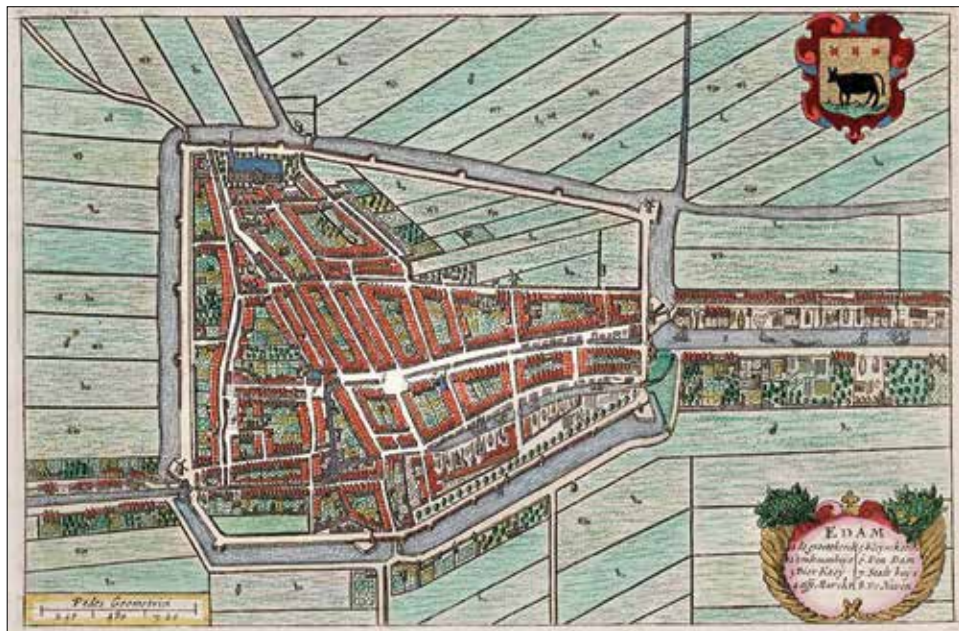
Interieur van de Grote Kerk van Edam .(Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

¹¹ *Notarieel Archief Edam, 525, d.d. 15-10-1673. Genoemd worden enkele "bij conjuncture van tijden" naar Edam uitgewekenen uit Eemnes waaronder de E. Hr. Peter Strick, Scholtus tot Eemnes (Emenes).*

¹² *Notarieel Archief Edam, 525, d.d. 16-10-1673.*

Een andere familie die al halverwege de 16e eeuw in Eemnes woonde en het oorlogsgeweld ontvluchtte, was de familie (Van) Snellenberg. Net als vele andere Eemnessers had ook Anthonij van Snellenberg met zijn gezin zijn heil in Edam gezocht. Hij machtigde op 31 december 1673 in Edam zijn zoon Anthonij om zijn zaken in Utrecht en Gooiland waar te nemen.¹³ Ze zullen voor 1678 weer teruggekeerd zijn in Eemnes, want in dat jaar overleed Jacoba Peterse de vrouw van Anthonij van Snellenberg. Ze werd op 27 januari 1678 in Eemnes begraven.

Edam op een kaart van Blaeu uit 1649 met aan de noordkant de Grote Kerk waar de Eemnessers die in de periode 1672-1774 in Edam overleden waren, in of om begraven werden.

Op 20 oktober 1672 liet Casper Hendricksz van Emenes in Edam een volmacht opmaken waarin Jan Goossen Tolman, mede van Emenes, gemachtigd werd om van de overleden oom Stoffel Casperse de erfenis te aanvaarden. Caspar Hendricksz was gehuwd met Grietje Lamberts. Ze hadden een zoon Hendrick Casperts.¹⁴ Na hun overlijden werd er in Eemnes een boedelscheiding opgemaakt. Een duidelijk bewijs dat ze naar Eemnes waren teruggekeerd.

Jan Gosen Tolman was voor de oorlog tabakshandelaar in Eemnes.¹⁵ Hij was gehuwd met Sijtje Tonis. Na zijn terugkeer in Eemnes werd Jan Gosen “raedt van Eemnes Buijendijks” genoemd.¹⁶ Hij was niet onbemiddeld, want in 1676 droeg hij een obligatie van f 1000,- over.¹⁷ Negen jaar later was hij de eigenaar van Meentweg 35. Jan Gosen Tolman is waarschijnlijk in 1691 kinderloos gestorven. In de administratie van de armmeesters van Eemnes–Buiten werd in 1691 een testament genoemd waarin Jan Gosen Tolman een bedrag van 300 gulden werd toegezegd. Echter in het geval dat hij kinderloos zou komen te overlijden, dat dan het geld naar de armen van Eemnes-Buitendijk zou gaan.¹⁸

Pieter Jansz Ligter van Eemnes bemiddelde op 20 september 1673 in Edam bij de aankoop en levering van twee koeien door Cornelis Aelte van Edam. Een koe is door Cornelis voor 42 gulden en tien stuivers verkocht aan Adriaen Lambertsz van Eemnes en een voor 39 gulden en tien stuivers aan Gerrit Teunisz van Eemnes. Blijkbaar hadden de kopers het raadzaam gevonden om de betaling van deze bedragen via Pieter Jansz Ligter te laten lopen.¹⁹

De hier genoemde Adriaan Lambertsz was getrouwd met Clara Willems. Ze lieten in 1668 hun twee kinderen Cornelia Adriaans en Lambertus Adriaans in Blaricum RK dopen. Het lijkt alsof Adriaan voor 1674 is overleden, want in het register van het Morgengeld uit dat jaar wordt niet hij maar zijn kinderen genoemd.

Over Gerrit Teunisz is verder nog niets bekend.

In het notarieel archief van Edam wordt op 29 maart 1672 een Dirck van Emenes genoemd waar verder niets over bekend is.²⁰ In datzelfde archief staat ook nog een aantekening van Willemetje Willems die op 10 juli 1673 een legaat aan of van Adriaan Willemsz overdroeg. Willemetje Willems was gehuwd met Gerardi Rutgerssen. Ze kregen in 1675 een dochter Soetien Glycerin Gerardsse.²¹

¹³ *Notarieel Archief Edam*, 525-37, d.d. 31-12-1673.

¹⁴ *NL-OAE-1011-645, boedelscheidingen*, d.d. 06-04-1697.

¹⁵ *NL-HUA-34-4, 074a001*, d.d. 02-03-1667 en *U075a001*, d.d. 25-07-1668.

¹⁶ *NL-OAE-1011, 645, boedelscheidingen*, d.d. 09-10-1683.

¹⁷ *NL-HUA-34-4-U078a002*, d.d. 14-11-1676.

¹⁸ *NL-OAE-1001-65, Armenboek*, pag. 39, d.d. 21-11-1691.

¹⁹ *Notarieel Archief Edam*, 530-001, d.d. 20-09-1673.

²⁰ *Edam, Notarieel Archief*, no. 537, d.d. 29-03-1672. *Notaris: Paulus Vincentsz Brouwer*.

²¹ *Edam, Notarieel Archief*, no. 538, d.d. 10-07-1673

Over de op 5 januari 1674 in Edam overleden Hendrik K. van Ommeren is niets gevonden in de 17e eeuwse bronnen van Eemnes. Het kan zijn dat het een Hendrick (Klaasz of Kornelisz) was die uit het dorp Ommeren in Gelderland kwam en in Eemnes gewoond heeft.²²

Conclusie:

Ook voor de Eemnesser vluchtelingen in Edam ging het dagelijks leven door. Dit blijkt uit het feit dat in de periode dat ze in Edam waren er 9 kinderen van Eemnesser ouders gereformeerd gedoopt werden, er werden 3 huwelijken gesloten en 16 begravenissen van Eemnessers geregistreerd.

Het waren vooral welgestelden of personen met een openbaar ambt in Eemnes die naar Edam gevlucht waren. De meeste boeren zullen in Eemnes zijn gebleven. Op een enkele uitzondering na waren de meeste vluchtelingen twee of drie jaar later weer terug in Eemnes.

Door de oorlogshandelingen was het openbare leven in Eemnes zodanig ontregeld dat er in de periode tussen 1672 en 1676 zelfs geen verpachtingen van de gronden ten behoeve van de armen in Eemnes-Buiten werden geregistreerd.²³

²² *Of een telg van het Amersfoortse geslacht Van Ommeren.*
(Zie: Bommel, A. van, *Beschrijving van de stad Amersfoort*)

²³ *NL-OAE-1001-65, Armenboek.*

We publiceren deze keer twee winterfoto's, die meededen aan onze Jubileumfotowedstrijd in 2019.

RK kerk en pastorie van Eemnes. Gefotografeerd door Arnold Raven.

Sneeuwfoto van het kleinste huisje van Eemnes op Wakkerendijk 34. Foto gemaakt in 2009 door Evert van Andel.

ADVERTEERDERS:

Autocentrum Eemnes
BP Koot
Eemoptiek
Eric Hoofd schildersbedrijf
De Kaasschuur
Grandcafé Eemland
Groentespecialzaak
Lekker Gezond
Hoveniersbedrijf Ben Makker
KringloopCentrum Eemnes
Notariskantoor Eemnes
Van der Waaij,
Makelaars en Rentmeesters
Welkoop, Groen & Doen

SPONSERS:

Vrienden van de Oudheidkamer

Inleveren kopij

Kopij voor het volgende kwartaalboekje ontvangen wij graag voor:

15 februari 2022

e-mail naar: info@kleinwee.demon.nl

Bij het aanleveren van te veel kopij zullen de artikelen op volgorde van aanlevering geselecteerd worden voor publicatie. Artikelen die aansluiten bij de actualiteit krijgen voorrang.

Auteurs die in dit tijdschrift publiceren geven daarmee onvoorwaardelijk toestemming tot het in digitale vorm opnemen in openbare databases.

KCEEMNES.NL

Heb je spullen over?

Schenk ze aan ons en je krijgt **10% korting*** op je volgende aankopen in onze winkels! Heb je zelf geen geschikt vervoer, of zijn je spullen te groot of te zwaar om naar ons KringloopCentrum in Eemnes of Huizen te brengen? Maak dan gebruik van onze gratis ophaalservice. Bel of maak je ophaalafpraak via onze website. Wij halen ook spullen op in BLARICUM, EEMNES en LAREN.

KringloopCentrum Eemnes
Zuidersingel 4, 3755 AZ Eemnes

KringloopCentrum Eemnes Huizen
Machineweg 2a, 1271 EE Huizen

Openingstijden inbreng:
Maandag t/m vrijdag 8.30 – 16.30 uur | Zaterdag 9.30 – 16.30 uur

Tel. 035-5380808 | www.kceemnes.nl | [WEBSITE www.kceemnes.nl](http://www.kceemnes.nl)

*Geldt niet in combinatie met andere kortingsacties.

NOTARISKANTOOR EEMNES

MW. MR. W.A. VAN DER SLUIS – BONT, NOTARIS

MR. E.H. SCHADE, NOTARIS

ORIËNTEREND GESPREK (30 MINUTEN) GRATIS

LAARDERWEG 19 – 3755 AK EEMNES

TELEFOON (035) 533 67 04 – INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL

WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL

ROERDOMP 18
3755 GH EEMNES
T: 035-5311332
M: 06-51447934
E: BENMAKKER@PLANET.NL
W: BENMAKKER.NL

UW MAKKER IN DE TUIN

TUINONTWERP AANLEG
ONDERHOUD SIERBESTRATING

EEMLAND

grandcafé & evenementen
LAARDERWEG 19 EEMNES

Grandcafé Eemland biedt talloze mogelijkheden voor het organiseren van uw bijeenkomsten of evenementen. Onze zalen bieden ruimte voor groepen van 10 tot 300 gasten. Ons team staat klaar voor al uw wensen en een goede verzorging van uw gasten.

Tel. 035-5315864 - info@grandcafe-eemland.nl - www.grandcafe-eemland.nl

ERIC HOOFD SCHILDERSBEDRIJF

AL UW
SCHILDERWERK
IN VERTROUWDE
HANDEN

Tel. 06-518 864 13

BP KOOT

Tanken - Wassen - Shop

contactlenzen

optometrie

brillen

e e m

o p t i e k

eemoptiek.nl
info@eemoptiek.nl

035 - 621 24 99
laarderweg 44 - eemnes

de Kaasschuur
Sinds 1968

ambachtelijke kazen
www.dekaasschuur.nl

exclusieve wijnen
Laarderweg 45

heerlijke noten
3755 AL Eemnes